

Ostavljajući tanjir na putim, Mortati je prodrmao listiće da bi ih promešao. Zatim je uklonio tanjir i nasumice izvukao listić. Razmotao gaje. Papirić je bio tačno pet centimetara širok. Pročitao gaje naglas da ga svi čuju. "*Eligo in summum pontificem...*" objavio je, čitajući tekst ispisan na svakom listiću. *Za Vrhovnog pontifeksa biram...* Zatim je pročitao ime kandidata ispisanu ispod toga. Pošto je pročitao ime, podigao je iglu sa koncem i probušio listić kod reci *Eligo*, pažljivo navlačeći listić na konac. Zabeležio je glas u zapisnik.

Nakon toga je ponovio čitav postupak. Izvukao je listić iz putira, pročitao ga naglas, ponizao ga na konac i zabeležio u zapisnik. Mortati je skoro odmah osetio da će prvo glasanje biti bezuspešno. Nije bilo konsenzusa. U prvih sedam listića već je predloženo sedam različitih kardinala. Kao što je bilo uobičajeno, rukopis na svakom listiću je zabašuren štampanim slovima ili kitnjastim pismom. Prikrivanje je u ovom slučaju bilo ironično, pošto su kardinali očigledno glasali sami za sebe. Mortati je znao da ova upadljiva varka nema nikakve veze sa samoživom ambicijom. Bila je to zona čekanja. Odbrambeni manevar. Taktika odugovlačenja kojom je trebalo da se obezbedi da nijedan kardinal ne dobije dovoljno glasova za pobedu... čime bi se iznudilo još jedno glasanje.

Kardinali su čekali na svoje kandidate...

Kada je i poslednji glas evidentiran, Mortati je objavio da glasanje "nije uspelo".

Pokupio je konac sa nanizanim listićima i zavezao krajeve, napravivši prsten, zatim je položio prsten sa listićima na srebrni poslužavnik. Dodao je odgovarajuće hemikalije i odneo poslužavnik do malog dimnjaka iza sebe. Tamo je spalio listiće. Dok su listići goreli, hemikalije koje je dodao su stvarale crni dim. Dim se podizao kroz odvod do rupe u krovu, odakle se izdizao iznad kapele da bi ga svi videli. Kardinal Mortati je upravo poslao svoju prvu poruku u spoljni svet.

Prvo glasanje. Bez pape.

69

Skoro ugušen isparenjima, Lengdon se pentrao uz merdevine prema svetlu na vrhu rupe. Iznad sebe je čuo glasove, ali nisu imali smisla. Glavom su mu proletale slike žigosanog kardinala.

Zemlja... Zemlja...

Dok je napredovao prema gore, vid mu je sve više slabio i počeo je da sirupi da će se onesvestiti. Na dve prečke do vrha, izgubio je ravnotežu. Ba-

cio se napred, pokušavajući da se uhvati za ivicu, ali bila je predaleko. Nestalo je uporište na merdevinama i skoro je pao nazad u tamu. Osetio je oštar bol pod rukama i odjednom se našao u vazduhu, dok su mu noge divljački mlatarale nad provalijom.

Snažne ruke dva pripadnika švajcarske garde su ga uhvatile ispod pazuha i povukle nagore. Trenutak kasnije, Lengdonovo lice je izvirilo iz demonske rupe, grcajući i boreći se za vazduh. Vojnici su ga izvukli preko ivice otvora i preko poda, da bi ga položili leđima na hladni mermer.

Na trenutak, Lengdon nije bio siguran gde se nalazi. Iznad glave je video zvezde... kružeće planete. Kraj njega su proletale mutne prilike. Ljudi su vikali. Pokušao je da ustane. Ležao je uz osnovu kamene piramide. Poznati ujed ljutitog jezika je odjeknuo kroz kapelu i Lengdon je tada znao.

; Oliveti je vrištao na Vitoriju. "Zašto zaboga niste to odmah shvatili!"

) Vitorija je pokušavala da objasni situaciju.

: Oliveti ju je prekinuo usred rečenice i okrenuo se da izda naređenja svojim ljudima. "Izvadite telo odatle! Pretražite ostatak zdanja!"

Lengdon pokuša da se uspravi. Kapela Cigi je bila ispunjena vojnicima švajcarske garde. Plastična zavesa na ulazu u kapelu je bila otrgnuta i svež vazduh je ispunio Lengdonova pluća. Dok su mu se čula polako vraćala, Lengdon je ugledao Vitoriju kako mu prilazi. Kleknula je kraj njega, lica kao u anđela.

"Jesi li dobro?" Vitorija gaje uzela za raku i opipala mu puls. Njene ruke su ga nežno držale.

"Hvala." Lengdon je uspeo da ustane. "Oliveti je besan."

Vitorija klimnu. "Ima pravo da bude. Zeznuli smo stvar."

"Misliš, ja sam zeznuo stvar."

"Pa iskupi se. Uhvati ga sledeći put."

Sledeći put? Lengdonu je to zvučalo kao surov komentar. *Nema sledećeputa! Prokockali smo šansu!*

Vitorija je pogledala na Lengdonov sat. "Miki kaže da imamo četrdeset minuta. Saberi se i pomoz mi da pronađem sledeću oznaku."

"Rekao sam ti, Vitorija, statue su nestale. Staza prosvetljenja je..." Lengdon je stao.

Vitorija se blago nasmešila.

Lengdon se podigao na noge poput munje. Ošamućeno se okretao ukруг, zureći u umetnički rad pred sobom. *Piramide, planete, zvezde, elipse. Iznenada se setio svega. Ovo je prvi oltar nauke! Ne Panteon!* Sada je uviđao koliko je savršeno iluminatska bila kapela, mnogo suptilnija i pažljivije odabrana od svetski poznatog Panteona. Cigi je bila van utabanih puteva, bukvalno rupa u zidu, posveta velikom zaštitniku nauke, ukrašena zemaljskom simbologijom. *Savršeno.*

Lengdon se pridržao za zid i podigao pogled prema ogromnim statuama piramida. Vitorija je potpuno u pravu. Ako je *ova* kapela prvi oltar nauke, u njoj su možda još uvek iluminatske skulpture koje su predstavljale prvu oznaku. Lengdon je osetio elektrišući nalet nade kada je shvatio da postoji šansa. Ako je oznaka stvarno ovde i ako budu mogli daje prate do sledećeg oltara nauke, možda će imati još jednu priliku da uhvate ubicu.

; Vitorija je prišla bliže. "Otkrila sam ko je bio nepoznati iluminatski vajar." Lengdon je munjevito okrenuo glavu. "Ti si *šta!*"

"Sada samo treba da otkrijemo koja od ovih statua je..."

i "Samo trenutak! Ti *znaš* ko je bio iluminatski vajar." Proveo je godine pokušavajući da otkrije taj podatak.

Vitorija se nasmešila. "Bio je to Bernini." Zastala je. "*Onaj* Bernini."

Lengdon je odmah shvatio da je pogrešila. Bernini nije dolazio u obzir. Đanlorenco Bernini je bio drugi najpoznatiji vajar svih vremena, čiju je slavu potamneo jedino sam Mikelandelo. Tokom 1600-tih, Bernini je stvorio više skulptura od bilo kog drugog umetnika. Na nesreću, čovek koga su tražili je navodno bio nepoznat, niko i ništa.

Vitorija se namrštila. "Ne deluješ uzbuđeno."

"Nemoguće da je Bernini."

"Zašto? Bernini je bio Galilejev savremenik i briljantan vajar." ;•

"Bio je poznat čovek i katolik." ■;...

"Da", reče Vitorija. "Baš kao i Galilej."

"Ne", usprotivi se Lengdon. "M *nalik* Galileju. Galilej je bio trn u oku Vatikana. Bernini - vatikanski čudesni dečko. Crkva je *obožavala* Berninija. Proglašen je najvećim umetničkim autoritetom u Vatikanu. Praktično je živio u Vatikanu čitavog života!"

"Savršena maska. Uuminatska infiltracija."

Lengdon se usplahiri. "Vitorija, iluminati su pominjali svog tajnog umetnika kao *Il maestro ignoto* - nepoznati majstor."

"Da, nepoznat *njima*. Pomisli na tajanstvenost masona - samo Članovi najviših redova znaju istinu. Galilej je mogao kriti Berninijev pravi identitet od većine članova... radi Berninijeve bezbednosti. Na taj način Vatikan nikada ne bi saznao."

Lengdon nije bio ubeđen, ali je morao da prizna daje Vitorijina logika imala nekakvog čudnog smisla. Iluminati su bili poznati po tome što su tajne podatke čuvali po odvojenim grupama, otkrivajući istinu samo članovima višeg nivoa. To je predstavljalo kamen temeljac njihove sposobnosti da sačuvaju tajnost... veoma mali broj je znao čitavu priču.

"I Berninijeva povezanost sa iluminatima", dodala je Vitorija uz smešak, "objašnjava zastoje napravio one dve piramide."

Lengdon se okrenu prema ogromnim isklesanim piramidama i odmahnu glavom. "Bernini je bio *religiozni* vajar. Nema šanse **daje isklesao te** piramide."

Vitorija slegnu ramenima. "Reci to natpisu iza tebe."

Lengdon se okrenuo prema ploči:

UMETNIČKA DELA KAPELE CIGI

Iako je arhitektura rad Rafaela,

'■-i svi unutrašnji ukrasi su delo Đanlorenca Berninija

Lengdon je dva puta pročitao natpis i još uvek nije mogao da veruje. Đanlorenco Bernini je bio poznat po svojim komplikovanim, svetačkim skulpturama Device Marije, anđela, proroka, papa. *Zašto bi on klesao piramide?*

Lengdon je podigao pogled prema uzdižućim spomenicima i osetio se potpuno dezorijentisano. Dve piramide, svaka sa sjajnim, eliptičnim medaljonom. Bile su nehrišćanske koliko su statue mogle biti. Piramide, zvezde nad njima, znaci zodijaka. *Svi unutrašnji ukrasi su delo Đanlorenca Berninija.* Ako je to tačno, shvatio je Lengdon, Vitorija je *morala* biti u pravu. Iz toga je sledilo daje nepoznati iluminatski majstor bio Bernini; niko drugi nije uređivao ovu kapelu! Implikacije su navirale toliko brzo daje Lengdon jedva uspevao da ih obradi.

„ *Bernini je bio iluminat.*

Bernini je napravio ambigrame iluminata.

4. *Bernini je obeležio Stazu prosvetljenja.*

Lengdon je jedva došao do daha. Da li je moguće da je u ovoj maleckoj kapeli Cigi celome svetu poznati Bernini postavio statuu koja je pokazivala preko Rima prema sledećem oltaru nauke?

"Bernini", reče. "Nikad ne bih pomislio."

"Ko bi drugi nego poznati vatikanski umetnik imao autoritet da postavi svoje radove u specifične katoličke kapele po Rimu i stvori Stazu prosvetljenja? Sigurno ne neko nepoznat."

Lengdon je razmislio o tome. Pogledao je piramide, pitajući se da li bi jedna od njih mogla biti oznaka. *Možda obe?* "Piramide su okrenute u suprotnim pravcima", rekao je Lengdon, ne znajući šta da misli o tome. "Takođe su identične, tako da ne znam koja..."

"Ne verujem da su piramide ono što tražimo."

"Ali one su jedine statue ovde."

Vitorija gaje prekinula pokazujući prema Olivetiju i njegovim ljudima koji su se okupili oko demonske rupe.

Lengdon je pratio liniju njene ruke do udaljenog zida. Isprva nije video ništa. Tada se neko pomerio i nešto je blesnulo. Beli mermer. Ruka. Telo. Zatim izvajano lice. Delimično skriveno u udubljenju. Dve isprepletene ljudske figure u prirodnoj veličini. Lengdonov puls se ubrzao. Toliko su ga obuzele piramide i demonska rupa, da nije čak ni video ovu statuu. Krenuo je preko prostorije, kroz gužvu. Dok se približavao, Lengdon prepozna Čist

Berninijev rad - intenzitet umetničke kompozicije, detaljno prikazana lica i lepršava odeća, sve od najčistijeg belog mermera kojeg je vatikanski novac mogao da kupi. Lengdon je prepoznao samu skulpturu tek kada se našao tačno ispred nje. Zagledao se u dva lica i uzdahnuo.

"Ko su oni?" zanimalo je Vitoriju kada gaje stigla.

Lengdon je stajao zapanjen. "*Avakum i anđeo*", reče skoro nečujnim glasom. Delo je bilo prilično poznati Berninijev rad koji se nalazio u mnogim tekstovima o istoriji umetnosti. Lengdon je zaboravio daje ovde.

"Avakum?"

"Da. Prorok koji je predskazao uništenje zemlje."

Vitorija je delovala uzemireno. "Misliš daje to oznaka?"

Lengdon zadivljeno klimnu glavom. Nikada u svom životu nije bio toliko siguran u nešto. Ovo je prva iluminatska oznaka. Bez sumnje. Iako je Lengdon u potpunosti očekivao da statua na neki način "pokazuje" prema sledećem oltaru nauke, nije očekivao da će to činiti u *bukvalnom* smislu. I anđeo i Avakum su pružali ruke i pokazivali u daljinu.

Lengdon iznenada shvati da se smeška. "Nije baš naročito suptilno, žarne?"

Vitorija je delovala uzbuđeno ali i zbunjeno. "Vidim da pokazuju, ali su u kontradikciji. Anđeo pokazuje na jednu, a prorok na drugu stranu."

Lengdon se zakikota. To je istina. Iako su obe figure pokazivale u daljinu, pokazivale su u sasvim suprotnim pravcima. Međutim, Lengdon je već resio taj problem. Poleteo je prema vratima sa novom energijom.

"Kuda ideš?" povika za njim Vitorija.

"Ispred zgrade!" Lengdonov korak je ponovo bio lak dok je trčao prema vratima. "Moram da vidim u kom pravcu pokazuje ta skulptura!"

"Čekaj! Kako znaš *koji* prst da pratiš?"

"Poema", povika preko ramena. "Poslednji stih!"

"Nek te anđeli vode na poslu tom?" Podigla je pogled prema anđelovom ispruženom prstu. Oči su joj se neočekivano zamaglile. "Nek sam prokleta!"

70

Ginter Glik i Činita Mekri su sedeli u parkiranoj BBC-jevom kombiju u senkama na drugom kraju Pjaca del Popolo. Stigli su ubrzo nakon četiri "alfa romea", tačno na vreme da prisustvuju nepojmljivom sledu događaja. Činita još uvek nije imala pojma šta sve to znači, ali se pobrinula da kamera to zabeleži.

Čim su stigli, Činita i Glik su videli kako poveća grupa mladića izleće iz "alfa romea" i opkoljava crkvu. Neki od njih su izvukli oružje. Jedan ukru-

ćeni stariji čovek, poveo je tim uz glavne crkvene stepenice. Vojnici su izvadili pištolje i oduvali bravu sa vrata. Mekri nije čula ništa i pretpostavila je da su koristili prigušivače. Zatim su vojnici ušli unutra.

Činita je predložila da sede mirno i snimaju iz senke. Na kraju krajeva, pištolji su pištolji, a iz kombija su imali dobar pregled situacije. Glik se nije raspravljao. Sada su ljudi ulazili i izlazili iz crkve na drugoj strani trga. Dovičivali su nešto jedni drugima. Činita je podesila kameru da bi pratila ekipu koja je pretraživala okolinu. Svi su se, iako obučeni u civilna odela, kretali sa vojničkom preciznošću. "Šta misliš, ko su oni?" upitala je.

"Đavo me ubio ako znam." Glik je bio prikovan prizorom. "Je l' snimaš ti ovo?"

"Svaki kadar."

Glik je zvučao samozadovoljno. "Još uvek misliš da bi trebalo da se vratimo?"

Činita nije znala šta da kaže. Ovde se očigledno nešto događalo, ali se ona dovoljno dugo bavila žurnalizmom da zna da su zanimljivi događaji često imali veoma dosadno objašnjenje. "Možda ovo nije ništa", rekla je. "Ovi tipovi su dobili istu dojavu kao i ti, pa je proveravaju. Možda je lažna uzbuna."

Glik je zgrabi za ruku. "Tamo! Izoštri!" Pokazao je nazad prema crkvi.

Činita je zanjihala kameru nazad prema vrhu stepeništa. "Pa zdravo", rekla je, zaustavljajući se na čoveku koji je upravo izlazio iz crkve.

"Koje taj kicoš?"

Činita se nagla da bi ga bolje uhvatila. "Nisam ga nikad ranije videla."

Zumirala je čovekovo lice i nasmešila se. "Ali ne bi mi smetalo da ga vidim ponovo."

Robert Lengdon se sjuri niz stepenice ispred crkve i pojuri prema sredini trga. Počelo je da se smrkava i prolećno sunce se spuštalo nad južnim Rimom. Sunce se spustilo niže od okolnih zgrada i senke su išarale trg.

"U redu, Bernini", reče naglas sebi. "U kom pravcu pokazuje taj tvoj anđeo?"

Okrenuo se i proučio položaj crkve iz koje je upravo izašao. Zamislio je u njoj kapelu Cigi, i statuu anđela. Bez oklevanja se okrenuo na zapad, prema sjaju zalazećeg sunca. Ponestajalo im je vremena.

"Jugozapad", rekao je, žmirkajući prema prodavnicama i stambenim zgradama koje su mu zaklanjale vidik. "Sledeća oznaka je tamo negde." Naprežući mozak, Lengdon se prisećao stranice za stranicom italijanske istorije umetnosti. Iako je bio prilično upoznat sa Berninijevim delima, Lengdon je znao daje vajar bio previše plodan da bi se neko ko nije specijalista za njega mogao setiti svega. Ipak, s obzirom na relativnu čuvenost prve oznake - *Ava-kuma i anđela* - Lengdon se nadao da je druga oznaka delo koje je znao po sećanju.

Zemlja, Vazduh, Vatra, Voda, razmišljao je. *Zemlju* su pronašli - u Kapeli Zemlje - Avakuma, proroka koji je predskazao uništenje Zemlje. *Vazduh* je sledeći. Lengdon je naterao sebe da mućne glavom. *Berninijeva skulptura koja ima nekakve veze sa Vazduhom!* Nije se mogao setiti ničega. Ipak je i dalje bio pun optimizma. *Ja sam na Stazi prosvetljenja! Još uvekje netaknuta!*

Gledajući prema jugozapadu, Lengdon se upinjao ne bi li ugledao toranj ih katedralu kako se uzdiže iznad prepreka. Nije video ništa. Trebala mu je mapa. Ako bi otkrili koje se crkve nalaze jugozapadno odavde, možda bi neka od njih razdrmala Lengdonovo pamćenje. *Vazduh*, trudio se. *Vazduh. Bernini. Skulptura. Vazduh. Misli!*

Lengdon se okrenuo i krenuo nazad uz stepenice katedrale. Ispod skele se susreo sa Vitorijom i Olivetijem.

"Jugozapad", reče Lengdon zadihano. "Sledeća crkva je jugozapadno odavde."

Olivetijev šapat je bio hladan. "Jeste li ovoga puta sigurni?"

Lengdon se nije upecao. "Treba nam mapa. Neka koja pokazuje sve crkve u Rimu."

Komandant gaje na trenutak posmatrao sa nedokučivim izrazom na licu.

Lengdon pogleda na sat. "Imamo samo pola sata."

Olivetij je prošao kraj Lengdona niz stepenice prema kolima koja su bila parkirana tačno ispred katedrale. Lengdon se nadao daje otišao po mapu.

Vitorija reče uzbuđeno: "Znači, anđeo pokazuje na jugozapad? Nemaš predstavu koje su crkve u tom pravcu?"

"Ne vidim od prokletih zgrada." Lengdon se ponovo okrenuo prema trgu.

"A ne poznajem rimske crkve dovoljno dob..." Začutao je.

Vitorija je bila zatečena. "Šta?"

Lengdon ponovo osmotri trg. Pošto se popeo uz crkvene stepenice, bio je na višem položaju i imao je bolji pogled. I dalje nije video ništa, ali je shvatio daje krenuo u dobrom pravcu. Pogled mu se uspeo uz toranj klimavih skela nad njim. Uzdizale su se šest spratova, skoro do vrha okruglog prozora crkve, mnogo više od ostalih zgrada na trgu. Istog trenutka je znao kuda treba da ide.

Na drugoj strani trga, Cinita Mekri i Ginter Glik su sedeli zalepljeni za staklo BBC-jevog kombija.

"Snimaš li ti ovo?"

Mekri je izoštrila snimak čoveka koji se peo uz skelu. "Ako mene pitaš, previše je dobro obučen da bi izigravao Spajdermena."

"A koje gospođa Spajdermen?"

Činita je bacila pogled na privlačnu ženu ispod skele. "Kladim se da bi voleo to da saznaš."

r "Misliš da bi trebalo da zovem uredništvo?"

"Još ne. Posmatračemo. Bolje bi bilo da imamo nešto na filmu pre nego što priznamo da smo napustili konklavu."

"Misliš daje neko tamo unutra stvarno ubio jednog od matorih prdonja?"

i Činita se zakikotala. "Ti ćeš *definitivno* završiti u paklu."

"I poneću sa sobom Pulicera."

v

Sto se Lengdon više penjao skela je delovala sve nestabilnije. Međutim, njegov pogled na Rim se popravljao sa svakim korakom. Nastavio je nagore. Kada je stigao do najvišeg dela, disao je teže nego stoje očekivao. Izvukao se na poslednju platformu, očistio od kreča i uspravio. Visina mu nimalo nije smetala. U stvari, delovala je okrepljujuće.

Pogled je bio neverovatan. Poput zapaljenog okeana, pred njim su se pružali crvenim crepom prekriveni krovovi Rima blistajući u skerletnom zalasku sunca. Sa te tačke, Lengdon je prvi put u svom životu video dalje od zagađenja i saobraćaja Rima, sve do njegovih drevnih korena - *Citta di Dio* - Božjeg grada.

Žmirkajući prema zalasku sunca, Lengdon je osmatrao krovove, tragajući za crkvenim tornjem ili zvonikom. Ali iako je osmatrao sve dalje i dalje prema horizontu, nije video ništa. *U Rimu postoji na stotine crkava*, mislio je. *Mora biti jedna jugozapadno odavde! Ako je uopšte vidljiva odavde*^ podsetio je sebe. *Dođavola, ako je uopšte još čitava!*

Primoravajući oči da polako pregledaju svaki detalj, ponovio je pretragu. Znao je naravno da nisu sve crkve imale vidljive tornjeve, pogotovo manja, skrajnuta svetišta. Da ne spominjemo da se Rim dramatično promenio od 1600-tih, kada su crkve po zakonu bile najviše dozvoljene građevine. Sada, kada je Lengdon osmatrao okolinu, video je stambene zgrade, nebodere i TV antene.

Lengdonov pogled je po drugi put stigao do horizonta ne ugledavši ništa. Ni jednog jedinog tornja. U daljini, na samoj ivici Rima, Mikelandelova masivna kupola je zaklanjala Sunce. Bazilika sv. Petra. Vatikan. Lengdon se zapitao šta se dešava sa kardinalima i da li je pretraga švaj carske garde otkrila antimateriju. Nešto mu je govorilo da nije... i neće.

Stihovi su ponovo čergtali po njegovim mislima. Pažljivo ih je razmotrio, red po red. *Od zemaljskog groba Santija sa demonskom rupom*. Pronašli su Santi je v grob. *Kroz Rim se mistični elementi pružaju*. Mistični elementi su bili Zemlja, Vazduh, Vatra, Voda. *Na stazi svetlosti sveti je test*. Staza pro-

svetljenja koju su činile Berninijeve skulpture. *Nek te anđeli vode na poslu tom.*

Anđeo je pokazivao na jugozapad...

"Glavne stepenice!" uzviknu Glik, divlje upirući prstom u vetrobran BBC-jevog kombija. "Nešto se dešava!"

Mekri uperi kameru prema glavnom ulazu. Nešto se definitivno dešavalo.

U dnu stepenica, čovek vojničkog izgleda je priterao jednog od "alfa romea" bliže stepenicama i otvorio prtljažnik. Sada je osmatrao trg kao da proverava ima li svedoka. Mekri je na trenutak pomislila da ih je primetio, ali su njegove oči nastavile pretragu. Očigledno zadovoljan, izvadio je voki-toki i progovorio u njega.

Skoro istog trenutka, grupa ljudi je izašla iz crkve. Poput igrača američkog fudbala koji se podižu sa gomile, vojnici su formirali pravu liniju duž vrha stepeništa. Počeli su da silaze, krećući se u vidu ljudskog zida. Iza njih, skoro sasvim skrivena zidom, četiri čoveka su nosili nešto. Nešto teško. Kabasto.

Glik se nagnuo napred preko komandne table. "Da li oni kradu nešto iz crkve?"

Činita je još više izoštrila snimak, koristeći teleskopski objektiv da bi se probila kroz zid od ljudi, tragajući za otvorom. *Delič sekunde*, poželela je. *Jedan kadar. To je sve što mi treba.* Ali vojnici su se kretali kao jedan. *Hajde!*

Mekri je nastavila da ih prati i to joj se isplatilo. Kada su vojnici pokušali da ubace predmet u prtljažnik, Mekri je našla prostor. Ironija je bila daje stariji čovek bio taj koji je poklekao. Samo na trenutak, ali to je bilo dovoljno.

Mekri je dobila svoj kadar. U stvari, bilo je to više kao deset kadrova.

"Zovi uredništvo", reče Činita. "Imamo mrtvaca."

Daleko odatle, u CERN-u, Maksimilijan Koler je umanevrisao svojim invalidskim kolicima u radnu sobu Leonarda Vetre. Počeo je da prebira po beleškama Leonarda Vetre sa mehaničkom efikasnošću. Ne nalazeći ono što je tražio, Koler je prešao na Vetrinu spavaću sobu. Gornja fioka noćnog stočića je bila zaključana. Koler ju je otvorio nožem iz kuhinje.

Unutra je Koler pronašao upravo ono stoje tražio.

Lengdon se zanjihao na skeli i skočio nazad na zemlju. Otresao je gipsanu prašinu sa svoje odeće. Vitorija gaje dočekala.

;"a "Nisi imao sreće?" rekla je.

Odmahnuo je glavom.

"Stavili su kardinala u prtljažnik."

Lengdon je pogledao prema parkiranim kolima, gde su Oliveti i grupa vojnika sada raširili mapu na haubi. "Da li traže prema jugozapadu?"

Klimnula je. "Nema crkava. Odavde je prva crkva sv. Petra."

Lengdon je zagundao. Bar su se oko toga složili. Krenuo je ka Olivetiju.

Vojnici su se pomerili da ga propuste.

Oliveti je podigao pogled. "Ništa. Ali ovde nisu prikazane sve crkve, do poslednje. Samo velike. Oko pedesetak."

"Gde smo mi?" upita Lengdon.

Oliveti pokaza na Pjaca del Popolo i povuče pravu liniju prema jugozapadu. Linija je prolazila dosta daleko od jata crnih kvadratića koji su predstavljali najveće rimske crkve. Na nesreću, najveće rimske crkve su bile takođe i najstarije crkve u Rimu... one koje su postojale u 1600-tim.

"Moram da donesem odluku", reče Oliveti. "Jeste li *sigurni* u pravac?"

Lengdon se setio anđelovog ispruženog prsta i ponovo ga je obuzela žurba. "Da, gospodine. Potpuno."

Oliveti je slegao ramenima i ponovo povukao pravu liniju. Staza je presecala most Margerita, Via Kola di Rijezo i preko Pjaca del Rizordimento, ne prolazeći ni blizu neke crkve, da bi se naglo prekinula nasred Trga sv. Petra.

"Šta fali Sv. Petru?" reče jedan od vojnika. Imao je dubok ožiljak ispod levog oka. "To je crkva."

Lengdon odmahnu glavom. "Mora biti javno mesto. Teško da se u ovom trenutku može smatrati javnim."

"Ali linija prolazi kroz *Trg sv. Petra*", dodala je Vitorija, gledajući preko Lengdonovog ramena. "Trg je javno mesto."

Lengdon je već razmišljao o tome. "Ipak, nema statua."

"Zar na sredini nema monolit?"

Bila je u pravu. Na Trgu sv. Petra se nalazio egipatski monolit. Lengdon baci pogled na monolit na trgu pred njima. *Uzvišena piramida*. Neobična podudarnost, pomislio je. Odbacio je tu ideju. "Vatikanski monolit nije Berninijevo delo. Doneo gaje Kaligula. I nema nikakve veze sa *Vazduhom*."

Postojao je još jedan problem. "Osim toga, stihovi kažu da su elementi pružaju kroz *Rim*. Trg sv. Petra je u Vatikanu. Ne u Rimu."

"Zavisi od toga sa kim pričate", umeša se vojnik.

Lengdon je podigao pogled. "Molim?"

"To je uvek bilo seme razdora. Većina mapa prikazuje Trg sv. Petra kao deo Vatikana, ali pošto se nalazi *izvan* zidina grada, rimski zvaničnici su ga vekovima smatrali delom Rima."

"Šališ se", reče Lengdon. Nikada nije čuo za to.

"To spominjem", nastavi stražar, "samo zato što su komandant Oliveti i g-dica Vetra pitali za statuu koja ima veze s Vazduhom."

Lengdonove oči su se raširile. "I ti znaš za neku takvu na Trgu sv. Petra?"

"Ne baš. To u stvari nije ni statua. Verovatno je nebitno."

"Da čujemo", navaljivao je Oliveti.

Stražar slegnu ramenima. "Jedini razlog što znam za to je što obično stražarim na trgu. Znam svako ćoše Trga sv. Petra."

"Statua", insistirao je Lengdon, "Kako izgleda?" Lengdon je počeo da se pita da li su iluminati stvarno mogli biti tako drski da svoju drugu oznaku postavie ispred crkve sv. Petra.

"Svaki dan prolazim pored toga", pričao je vojnik. "Nalazi se na sredini, tačno na mestu kroz koje linija prolazi. Zato sam se setio. Kao što sam rekao, to u stvari nije statua. Više je kao... blok."

Olivetija je obuzimao bes. "Blok?"

"Da gospodine. Mermerni blok uzidan u trg. U podnožju monolita. Ali blok nije četvrtast. Eliptičan je. I na bloku je urezan ustalasani nalet vetra." Zastao je. "*Vazduha*, pretpostavljam, ako baš želite naučni izraz."

Lengdon je zapanjeno zurio u mladog vojnika. "Reljef!" uzbuđeno je uzviknuo.

Svi su ga pogledali.

"*Reljef je*", reče Lengdon, "druga polovina vajanja!" *Vajanje je umetnost oblikovanja figura u slobodnom prostoru, kao i reljef.* Godinama je ispisivao tu definiciju po tablama. Reljefi su u suštini bili dvodimenzionalne skulpture, poput profila Abrahama Linkolna najednom centu. Berninijevi medaljoni u kapeli Cigi su još jedan savršeni primer.

"*Bassorelievo?*" upita vojnik, upotrebljavajući italijanski izraz.

"Da! *Bareljef!*" Lengdon je zalupkao prstima po haubi. "Nisam razmišljao na taj način! Pločica na Trgu sv. Petra koju si spomenuo se zove *West Ponente* - zapadni vetar. Takođe je poznata kao *Respiro di Dio.*"

"Božji dah?"

"Da! *Vazduh!* I urezao gaje i postavio prvobitni arhitekta!"

Vitorija je bila zbunjena. "Ali mislila sam daje Sv. Petra sagradio Mikelandelo."

"Da, *baziliku!*" uzviknu Lengdon, s trijumfom u glasu. "Ali *Trg sv. Petra* je napravio Bernini!"

Dok je karavan "alfa romea" izletao sa Pjace del Popolo, svi su bili u prevelikoj žurbi da bi primetili kombi BBC-ja koji je krenuo za njima.

Ginter Glik je gazio papučicu kombija i krivudao kroz saobraćaj dok je pratio četiri zahuktala "alfa romea" mostom Margerita preko Tibra. Glik bi se obično trudio da održi neupadljivu razdaljinu, ali ove danas je jedva držao na oku. Ovi tipovi su leteli.

Mekri je sedela u svom radnom, zadnjem delu kombija i završavala telefonski razgovor s Londonom. Spustila je slušalicu i doviknula Gliku kroz galamu saobraćaja. "Hoćeš dobre ili loše vesti?"

Glik se namrštio. Ništa nije jednostavno kada je u pitanju redakcija. "Loše vesti."

"Uredništvo je podivljalo što smo napustili položaj."

"Iznenadenje."

"Takođe misle da je tvoj doušnik prevarant."

"Naravno."

"I šef me je upravo upozorio da ti fali koja daska."

Glik je napravio grimasu. "Divno. A dobre vesti?"

"Pristali su da pogledaju snimak koji smo napravili."

Glik je osetio kako mu se grimasa pretvara u osmeh. *Izgleda da ćemo videti kome fali daska.* "Pa pošalji ga."

"Ne mogu ga poslati dok ne stanemo i dobijemo jasan signal."

Glik je isterao kombi na Via Kola di Rienzo. "Ne mogu sada da stanem."

Pratio je automobile kroz oštru krivinu nalevo oko Pjaca Rizordimento.

Mekri je pridržavala svoju kompjutersku opremu dok je sve ostalo padalo. "Slomi mi predajnik", upozorila gaje, "i moraćemo da nosimo materijal *peSke* u London."

"Drži se čvrsto, ljubavi. Nešto mi govori da smo skoro stigli."

Mekri je podigla pogled. "Gde?"

Glik je osmotrio poznatu kupolu koja se sada uzdizala tačno ispred njih.

Nasmešio se. "Tamo odakle smo krenuli."

Četiri "alfa romea" su se vesto uključila u saobraćaj oko Trga sv. Petra.

Podelili su se i raširili duž ivice trga, tiho istovarujući ljude na odabranim

Inčkama. Iskranci vojnici su zašli među grupice turista i kombije TV stanica

tluž ivice trga i istog trenutka postali nevidljivi. Neki od njih su zašli u šumu

sluhova koji su okruživali trg. Oni su se takođe stopili sa okolinom. Dok je

I ,enj>, (lon osmatrao kroz prozor, osetio je kako se omča steže oko Svetog Petra.

I'urod ljudi koje je Oliveti upravo poslao, komandant je javio u Vatikan

iln pošalju dodatne prerusene vojnike prema centru, gde se nalazio Bernini-

H'v *Wt'st l'oncntc*. Dok je promatrao otvoreni prostor Trga sv. Petra, mučilo

gaje poznato pitanje. *Kako iluminatski ubicaplanira da ovo izvede? Kako će provesti kardinala kroz sve ove ljude i ubiti ga njima pred očima?* Lengdon pogleda na svoj sat sa Mikijem Mausom. Bilo je 8:54. Šest minuta. Oliveri se okrenuo u prednjem sedištu i pogledao Lengdona i Vitoriju. "Želim da vas dvoje budete tačno iznad ove Berninijeve cigle ili bloka ili šta god to bilo. Ista šema. Vi ste turisti. Ako nešto vidite, upotrebite telefon." Pre nego što je Lengdon mogao da odgovori, Vitorija ga uhvati za ruku i izvuce iz kola.

Prolećno sunce je zalazilo za baziliku sv. Petra i masivna senka se širila, prekrivajući trg. Lengdon je osetio zlokobnu jezu kada su on i Vitorija zakoračili u hladnu, mračnu senku. Vijugajući kroz gužvu, Lengdon je zagledao svako lice pored kojeg bi prošli, pitajući se da li je među njima i ubičino. Vitorijina ruka je bila topla.

Dok su prelazili otvoreni prostor Trga sv. Petra, Lengdon je shvatio da je Berninijev prostrani trg imao upravo onaj efekat za koji je umetnik i bio unajmljen da ga stvori - da "unizi svakog ko na njega stupi". Lengdon se sasvim sigurno osećao uniženo u ovom trenutku. *Uniženo i izgladnelo*, shvatio je, iznenađen što mu je u ovakvom trenutku na pamet pala tako prizemna pomisao.

"Prema obelisku?" upita Vitorija.

Lengdon je klimnuo glavom, zavijajući nalevo preko trga.

"Vreme?" upita Vitorija, hodajući žustro ali opuštено.

"Pet do.."

Vitorija nije rekla ništa, ali Lengdon je osetio kako se njen stisak pojačava. Još uvek je nosio pištolj. Nadao se da Vitorija neće odlučiti da ga upotrebi. Već je mogao da zamisli kako izvlači oružje nasred Trga sv. Petra i oduvava kolena ubici, dok je posmatraju globalni mediji. Sa druge strane, incident poput tog ne bi bio ništa u poređenju sa žigosanjem i ubijanjem kardinala na ovom mestu.

Vazduh, pomisli Lengdon. *Drugi element nauke*. Pokušao je da zamisli žig. Način ubistva. Još jednom je osmotrio široko prostranstvo granita pod njihovim nogama - Trg sv. Petra - otvorenu pustinju okruženu švajcarskom gardom. Ako se hašašin stvarno usudi da pokuša nešto, Lengdon nije mogao da zamisli kako bi pobegao.

U središtu trga se uzdizao Kaligulin egipatski obelisk od 350 tona. Pružao se dvadeset sedam metara uvis, do piramidalnog vrha na kome je bio pričvršćen šupalj gvozdeni krst. Dovoljno visoko da uhvati poslednje zrake večernjeg sunca, krst je sijao kao magičan... navodno čuvajući u sebi ostatke krsta na kome je Isus razapet.

Dve fontane su okruživale obelisk u savršenoj simetriji. Istoričari umetnosti su znali da fontane precizno obeležavaju geometrijske žiže Berninijevog eliptičnog trga, ali su ipak predstavljale arhitektonsku neobičnost o

kojoj Lengdon nije razmišljao do danas. Činilo mu se daje Rim iznenada ispunjen elipsama, piramidama i zapanjujućom geometrijom.

Dok su se približavali obelisku, Vitorijaje usporila. Snažno je izdahnula, kao da mami Lengdona da se opusti sa njom. Lengdon je pokušao, spuštajući ramena i opuštajući vilicu.

Negde u okolini obeliska, drsko postavljen pred najvećom crkvom na svetu, stajao je drugi oltar nauke - Berninijev *West Ponente* - eliptični blok na Trgu sv. Petra.

Ginter Glik je posmatrao iz senki stubova koji su okruživali Trg sv. Petra. Bilo kojeg drugog dana, čovek u sakou od tvida i žena u smeđem šorcu ga ne bi ni najmanje zanimali. Izgledali su kao turisti koji razgledaju trg. Ali danas nije bilo koji dan. Danas je dan telefonskih dostava, leševa, neobeležanih vozila koja jure kroz Rim i ljudi u sakoima od tvida koji se pentraju po skelama u potrazi za bog zna čim. Glik će ih pratiti.

Pogledao je preko trga i video Činitu. Nalazila se tačno tamo gde joj je rekao da bude, sa druge strane para, krećući im se uz bok. Mekri je nosila opušteno svoju video-kameru, ali uprkos njenoj glumi predstavnika medija koji se dosađuje, štrcala je više nego što se Gliku dopadalo. U ovom delu trga nije bilo drugih izveštača i akronim "BBC" ispisan na njenoj kameri je privlačio poglede turista.

Traka sa ubacivanjem golog tela u prtljažnik, koju je Mekri ranije snimila, upravo se vrtela na video-transmitteru u kolima. Glik je znao da slike ovog trenutka jezde nad njihovim glavama prema Londonu. Pitao se šta će uredništvo reći.

Poželeo je da su on i Mekri ranije stigli do tela, pre nego što je ekipa vojnika u civilu intervenisala. Znao je da se ista ta ekipa sada raširila i opkolila ovaj trg. Nešto veliko je trebalo da se desi.

Mediji su desna ruka anarhije, rekao je ubica. Glik se pitao nije li propustio svoju šansu za veliku priču. Bacio je pogled prema ostalim vozilima medija u daljini i nastavio da posmatra Mekri koja je pratila tajanstveni par preko trga. Nešto je govorilo Gliku daje još uvek u igri...

Lengdon je ugledao ono što su tražili, dobrih deset metara pre nego što su stigli do toga. Bela mermerna elipsa Berninijevog *Zapadnog vetra* štrcala je spram proredjenih turista i sivih granitnih kocki od kojih je bio načinjen OStalak trga. Izgleda da ju je i Vitorija videla. Ruka joj se zgrčila.

"Opusti se", prošaputa Lengdon. "Uradi onu tvoju pirana stvar." * i
 Vitorija je popustila stisak.

Dok su prilazili bliže, sve oko njih je delovalo potpuno normalno. Turisti su se šetali, opatice su čavrljale na ivici trga, devojka je hranila golubove u podnožju obeliska.

Lengdon se uzdržao od gledanja na sat. Znao je daje skoro došao čas. Eliptični kamen se našao pred njihovim nogama i Lengdon i Vitorija su se zaustavili - ne previše upadljivo - samo dvoje turista koji su zastali kraj mesta koje bi moglo biti zanimljivo.

"*West Ponente*", rekla je Vitorija, čitajući natpis na kamenu.

Lengdon je zurio u mermerni reljef i iznenada je pomislio koliko je bio naivan. Ni prilikom listanja istorijskih udžbenika, ni prilikom njegovih brojnih poseta Rimu, značaj *Zapadnog vetra* mu *nikada* nije zapao za oko. Sve do sada.

Reljef je bio eliptičnog oblika, dugačak oko jedan metar sa uklesanim rudimentarnim likom - prikazom zapadnog vetra anđeoskog lica. Bernini je prikazao kako iz anđeoskih usta izvire moćni dah koji duva od Vatikana... *Božji dah*. To je bila Berninijeva posveta drugom elementu... Vazduhu... bestelesni povetarac sa usana anđela. Dok gaje Lengdon posmatrao, shvatio je da reljef ima još dublje značenje. Bernini je uklesao *pet* dasaka vazduha... pet! Pored toga, medaljon su okruživale *dve* blistave zvezde. Lengdon je pomislio na Galileja. *Dve zvezde, pet dasaka, elipse, simetrija*... Osetio se ispražnjeno. Bolela gaje glava.

Vitorija je skoro istog trenutka nastavila dalje, vodeći Lengdona od reljefa. "Mislim da nas neko prati", rekla je.

Lengdon je podigao pogled. "Gde?"

Vitorija nastavi dobrih trideset metara pre nego što je progovorila. Pokaza prema Vatikanu kao da pokazuje Lengdonu nešto na kupoli. "Ista osoba nas prati po čitavom trgu." Vitorija je opušteno bacila pogled preko ramena. "Još uvek je za nama. Nastavi da se krećeš."

"Misliš daje to hašašin?"

Vitorija je odmahнула glavom. "Ne, osim ako iluminati unajmljuju žene sa BBC-jevim kamerama."

Kada su zvona Sv. Petra započela svoju zaglušujuću zvonjavu i Lengdon i Vitorija su poskočili. Bilo je vreme. Udaljili su se od *Zapadnog vetra* da bi pobjegli reporteru, ali su se sada ponovo vraćali prema reljefu.

Uprkos zvonima, okolina je izgledala savršeno mirno. Turisti su se šetali. Pijani beskućnik je dremao u podnožju spomenika, neobično poguren. Devojčica je hranila golubove. Lengdon se zapitao da li je reporter oterao ubicu. *Sumnjam u to*, shvatio je, setivši se ubičinog obećanja. *Načiniću od vaših kardinala zvezde medija*.

Dok je eho devetog zvona bledeo, trgom je zavladała umirujuća tišina.

A tada... devojčica je počela da vrišti.

Lengdon je prvi stigao do devojčice koja je vrištala.

Prestravljeno dete je stajalo paralisano, pokazujući prema podnožju

obeliska gde je ofucani, propali pijanac pogureno sedeo na stepenicama.

Čovek je predstavljao jadan prizor... očigledno je bio jedan od rimskih beskućnika. Njegova seda kosa mu je visila u masnim trakama preko lica, a telo mu je bilo umotano u nekakvu prljavu tkaninu. Devojčica je nastavila da vrišti dok se gubila u gomili.

Lengdon oseti nalet užasnutosti dok je trčao prema prosjaku. Preko čovekovih prnja se širila tamna, rastuća mrlja. Sveza, kuljajuća krv.

Tada kao da se sve desilo u isto vreme.

Starac se savio u struku, nagingući se napred. Lengdon priskoči, ali je stigao prekasno. Čovek se preturio sa stepenica i pao licem na trotoar. Nepokretan.

Lengdon kleknu. Vitorija je stigla do njega. Gomila se okupljala.

Vitorija je stavila prste na čovekovo grlo. "Oseća se puls", rekla je.

"Okreni ga."

Lengdon je već bio u pokretu. Okrenuo je telo držeći čoveka za ramena.

Dok je to radio, labave prnje su spale sa njega poput mrtvog tkiva. Mlitavo se prevrnuo na leđa. Nasred njegovih golih grudi se video široki pojas nagorelog mesa.

Vitorija jeknu i ustuknu.

Lengdon je bio paralizovan, priklješten negde između mučnine i divlje-
nja. Simbol je krasila užasavajuća jednostavnost.

"Vazduh", zagrcnu se Vitorija. "To je... on."

Članovi švajcarske garde su se pojavili niotkuda, izdajući naređenja i jureći nevidljivog ubicu.

Malo dalje, neki turista je objašnjavao kako je, pre samo nekoliko minuta, tamnoputi čovek bio toliko ljubazan da pomogne ovom jadnom, zadihanom beskućniku da pređe preko trga... čak je i posedeo par trenutaka na stepenicama sa prosjakom pre nego što je nestao u gomili.

Vitorija je pokidala ostatke prnja oko čovekovog abdomena. Imao je dve duboke ubodne rane, po jednu sa svake strane žiga, tik ispod grudnog koša. Nagnula mu je glavu unazad i počela da primenjuje disanje usta na usta. Lengdon nije bio spreman na ono što se zatim desilo. Kada je Vitorija dunula, rane sa obe strane čovekovog tela su zašišnale i počele prskati krv poput nozdrva kita. Slana tečnost je poprskala Lengdona po licu.

Vitorija prestravljeno zastade. "Njegova pluća...", promucala je. "Ona su... probušena."

Lengdon je obrisao oči dok je posmatrao dve perforacije. Rupe su grgotale. Kardinalova pluća su bila uništena. Bio je gotov.

Vitorija je pokrila telo, dok su im prilazili vojnici švajcarske garde.

Lengdon je ustao, dezorijentisan. Tada ju je ugledao. Žena koja ih je maločas pratila je čučala u blizini. Kamera BBC-ja je bila na njenom ramenu, uperena i uključena. Ona i Lengdon su ukrstili poglede i on je znao daje snimila sve. Zatim je pojurila poput mačke.

Cinita Mekri je bežala. Imala je priču svog života.

Njena video-kamera ju je usporavala poput sidra dok se teturala preko Trga sv. Petra, gurajući se kroz gomilu. Kao da su se svi kretali u suprotnom smeru od njenog... *prema* gužvi. Mekri je pokušavala da se što više udalji. Čovek u sakou od tvida ju je video i sada je osetila daje i drugi gone, ljudi koje nije opazila, ali su je okruživali sa svih strana.

Mekri je još uvek bila užasnuta prizorom kojeg je upravo snimila. Pitala se da lije mrtvac stvarno onaj koji se pribojavala da jeste. Glikova tajanstvena telefonska veza je odjednom delovala malo manje suludo.

Dok je žurila u pravcu BBC-jevog kombija, iz gužve ispred nje je izronio mladić upadljivo vojničkog izgleda. Pogledi su im se sreli i oboje su se ukipili. Poput munje je podigao voki-toki i progovorio u njega. Zatim je krenuo prema njoj. Mekri se okrenula i uletela u gomilu, dok joj je srce lupalo. Dok se spoticala kroz masu nogu i ruku, izvadila je snimljenu kasetu iz svoje kamere. *Celulozno zlato*, pomislila je, trpajući kasetu za pojas na leđima i spuštajući jaknu preko nje. Po prvi put je bila srećna stoje morala još nešto da vuče. *Glik, dođavola, gde si!*

• Još jedan vojnik se pojavio sa njene leve strane, približavajući joj se. Mekri je znala da nema mnogo vremena. Ponovo je zaronila u gomilu. Izvukla je praznu kasetu iz kutije i strpala je u kameru. Zatim se pomolila.

Bila je na trideset metara od BBC-jevog kombija kada su se dva čoveka materijalizovala tačno ispred nje, stojeći prekrštenih ruku. Nije imala kuda. "Traku", odbrusio je jedan. "Odmah."

Mekri se zgrčila, zaštitnički obmotavajući ruke oko svoje kamere. "Nema šanse."

Jedan od ljudi je povukao jaknu u stranu, otkrivajući oružje.

"Pa upucaj me", rekla je Mekri, zatečena drskošću u svom glasu.

't "Traku", ponovio je prvi.

Gdeje kog đavola Glik? Mekri je lupila nogom i povikala što je glasnije mogla: "Ja sam profesionalna snimateljica BBC-ja! Po članu 12 Zakona o slobodi štampe, ova traka je vlasništvo britanske televizijske korporacije!"

Dva čoveka nisu ni trepnula. Onaj sa pištoljem je zakoračio prema njoj.

"Ja sam poručnik švajcarske garde i na osnovu Svete doktrine koja upravlja teritorijom na kojoj stojite, podložni ste pretrazi i zapleni."

Ljudi su se počeli okupljati oko njih.

Mekri povika: "Ni pod kojim okolnostima vam neću dati traku iz kamere pre nego što se konsultujem sa svojim urednikom u Londonu. Predlažem vam da..."

Vojnici su okončali ovo. Jedan od njih je istrgao kameru iz njenih ruku.

Drugi ju je grubo zgrabio za ruku i povukao u pravcu Vatikana. "*Grazie*", rekao je, vodeći je kroz uskomešanu gomilu.

Mekri se molila da je ne pretraže i otkriju traku. Kad bi nekako mogla da zaštiti traku dovoljno dugo da..."

Iznenada se desilo nezamislivo. Neko iz gomile je zavukao ruku pod njenu jaknu. Mekri je osetila kako joj ruka otima snimak. Naglo se okrenula, ali je progutala uzvik. Iza nje je bez daha stajao Ginter Glik, da bi joj sledećeg trenutka namignuo i stopio se sa gužvom.

U

R obert Lengdon se uteturao u kupatilo u papinoj kancelariji. Obrisao je krv sa svog lica i usana. Krv nije bila njegova. Pripadala je kardinalu Lamaseu, koji je upravo umro stravičnom smrću na prepunom trgu pred Vatikanom.

Devičanske žrtve na oltaru nauke. Hašašinu je do sada pošlo za rukom da ostvari svoje pretnje.

Lengdon se osetio nemoćnim dok se posmatrao u ogledalu. Oči su mu bile upale i brada mu je zalamnula obraze. Prostorija u kojoj se nalazio je bila

čista i raskošna - ukrašena crnim mermerom sa zlatnim ukrasima, pamučnim peškirima i mirišljavim sapunom za ruke.

Lengdon je pokušao da odagna prizor krvavog žiga koji je upravo video.

Vazduh. Slika je ostala. Video je tri ambigrama od kako se probudio ovog jutra... i znao je da će ih biti još dva.

Zvučalo je kao da se sa druge strane vrata Oliveti, komornik i kapetan Rošer raspravljaju šta da urade sledeće. Izgleda da potraga za antimaterijom nije dovela ni do kakvih rezultata. Ili je vojnicima promakao kanister, ili se uljez uvukao u Vatikan dublje nego stoje kapetan Oliveti želeo da pretpostavi.

Lengdon je obrisao ruke i lice. Onda se okrenuo i potražio pisoar. Nije bilo pisoara. Samo klozetska šolja. Podigao je poklopac.

Dok je tako stajao i pokušavao da se opusti, ošamućujući talas iscrpljenosti ga je prodrmao do srži. Emocije koje su mu razdirale grudi su bile tako brojne, tako suprotstavljene. Bio je premoren od jurcanja bez hrane i sna i praćenja Staze prosvetljenja, traumatizovan ovim brutalnim ubistvima. Lengdon je osetio rastući užas pred mogućim ishodom ove drame.

Misli, rekao je sebi. Um mu je bio prazan.

Dok je puštao vodu, iznenada je shvatio. *Ovo je papin toalet*, pomislio je. *Upravo sam se olakšao u papinom toaletu*. Nije izdržao da se ne nasmeje. *Sveta stolica*.

78

TT Londonu, tehničarka BBC-ja je izvadila video-kasetu iz satelitskog pri-V jernika i pojurila preko kontrolne sobe. Uletela je u kancelariju glavnog urednika, strpala kasetu u video-rekorder i pritisnula plej.

Dok se traka vrtela, ispričala mu je o razgovoru koji je maločas obavila sa Ginterom Glikom, izveštačem iz Vatikana. Na sve to, BBC-jev foto arhiv je upravo potvrdio identitet žrtve na Trgu sv. Petra.

Kada je glavni urednik izašao iz kancelarije, zvonio je klepetušom. Sav posao u uredništvu je stao.

"Uživo za pet!" grmeo je čovek. "Spremite se za živi prenos! Koordinator medija, želim vaše kontakte na vezi! Imamo priču na prodaju! I imamo film!"

Tržišni koordinatori su zgrabili svoje adresare.

"Specifikacije filma!" povikao je jedan od njih.

"Trajanje trideset sekundi", odgovorio je šef.

"Sadržaj?"

"Ubistvo uživo."

-.ih

•;< V] Koordinatori su delovali ohrabreno. "Cena emitovanja i korišćenja?"

"Milion dolara po komadu."

Glave su se podigle. "Šta!"

"Čuli ste me! Želim vrh lanca ishrane. CNN, MSNBC, pa sledeće tri velike! Ponudite probno gledanje. Dajte im pet minuta da uskoče na voz pre nego što BBC emituje ovo."

"Šta se kog đavola desilo?" želeo je da zna neko. "Je li premijer odbran naživo?"

Sef je odmahnuo glavom. "Još bolje."

Baš u tom trenutku, negde u Rimu, hašašin je uživao u kratkom trenutku odmora u udobnoj fotelji. Divio se legendarnoj odaji u kojoj se nalazio. *Sedim u crkvi Prosvetljenja*, razmišljao je. *U jazbini iluminata*. Nije mogao da veruje da je još uvek postojala nakon svih ovih vekova.

Savesno je pozvao izveštača BBC-ja sa kojim je pričao ranije. Bilo je vreme. Svet tek treba da čuje najšokantniju vest od svih.

Vitorija Vetra je pijuckala vodu iz čaše i odsutno grickala čajne kolačiće koje joj je upravo doneo jedan od članova švajcarske garde. Znala je da bi trebalo nešto da pojede, ali nije imala apetit. Papina kancelarija je bila prepuna i odjekivala je napetom raspravom. Kapetan Rošer, komandant Oliveti i još desetak pripadnika garde su procenjivali štetu i raspravljali o sledećem potezu.

Robert Lengdon je stajao u blizini i posmatrao Trg sv. Petra. Delovao je utučeno. Vitorija mu je prišla. "Imaš kakvu ideju?"

Odmahnuo je glavom.

"Kolačić?"

Na pomen hrane, raspoloženje kao da mu se popravilo. "Kako da ne.

Hvala ti." Halapljivo gaje zagrizao.

Razgovor iza njih se iznenada utišao kada su dva vojnika švajcarske garde uvela komornika Ventresku. Ako je komornik pre izgledao ispijeno, pomislila je Vitorija, sada je delovao sasvim ispražnjeno.

"Šta se desilo?" upitao je komornik Olivetija. Prema izrazu komornikovog lica, izgleda daje već čuo najgori deo.

Olivetijev zvanični raport je zvučao kao izveštaj o žrtvama na frontu.

Izneo je činjenice sa monotonom efikasnošću. "Kardinal Ebner je pronađen

mrtav u crkvi Santa Marija del Popolo malo posle osam sati. Ugušen je i žigosan ambigramatičnom rečju 'Zemlja'. Kardinal Lamaše je ubijen na Trgu sv. Petra pre desetak minuta. Umro je od uboda u grudi. Žigosan je rečju 'Vazduh', takođe ambigramatičnom. U oba slučaja, ubica je pobjegao."

Komornik je prešao preko sobe i teško se spustio za papin sto. Pognuo je glavu.

"Međutim, kardinali Gidera i Bađija još uvek su živi."

Komornik je podigao glavu sa bolnim izrazom na licu. "To je naša uteha? Dva kardinala su ubijena, komandante. A druga dva očigledno neće živeti još dugo, ako ih ne pronađete."

"Pronaći ćemo ih", uveravao ga je Oliveti. "Ohrabren sam."

"Ohrabreni ste? Dosad smo nizali samo neuspehe."

"Nije tačno. Izgubili smo dve bitke, sinjore, ali dobijamo rat. Illuminati su planirali da pretvore ovo veče u medijski cirkus. Za sada smo onemogućili njihov plan. Tela obojice kardinala su vraćena bez incidenata. Pored toga", nastavio je Oliveti, "kapetan Rošer mi je saopštio da potraga za antimaterijom odlično napreduje."

Kapetan Rošer je istupio u svojoj crvenoj beretci. Vitorija je pomislila kako je delovao nekako ljudskije od ostalih vojnika - ne tako kruto. Rošerov glas je bio emotivan i kristalno jasan, poput violine. "Verujem da ćemo pronaći kanister za sat, sinjore."

"Kapetane", rekao je komornik, "izvinite ako ne delim vašu ubeđenost, ali imao sam utisak da bi nam pretraga Vatikana oduzela daleko više vremena nego što imamo."

"*Potpuna* pretraga, da. Međutim, nakon procene situacije, ubeđen sam da se kanister sa antimaterijom nalazi u jednoj od naših belih zona - vatikanskih sektora dostupnim za turističke obilaske - na primer, muzejima i bazilici sv. Petra. Već smo isključili struju u tim zonama i sprovodimo pretragu."

"Nameravate da pretražite samo mali *procenat* Vatikana?"

"Da, sinjore. Veoma je malo verovatno da je uljez uspeo da prodre u unutrašnje oblasti Vatikana. Činjenica da je nestala bezbednosna kamera ukradena iz zone otvorene za javnost - sa stepeništa jednog od muzeja - jasno implicira daje uljez imao ograničen pristup. To znači da je jedino mogao da *premesti* kameru i antimateriju na drugo javno mesto. Fokusirali smo našu pretragu na ova mesta."

"Ali uljez je kidnapovao četiri kardinala. To sigurno implicira dublju infiltraciju nego što smo mislili."

"Ne obavezno. Moramo zapamtiti da su kardinali proveli veći deo dana u vatikanskim muzejima i bazilici sv. Petra, uživajući u tim mestima kada nije bilo gužve. Verovatno su nestali kardinali oti u nekoj od tih oblasti."

"Ali kako su odvedeni izvan vatikanskih zidova?"

"To još uvek proveravamo."

"Shvatam." Komornikje izdahnuo i ustao. Prišao je Olivetiju. "Komandante, želeo bih da čujem vaš plan za eventualnu evakuaciju."

"Još uvek ga uobličavamo, sinjore. U međuvremenu, imam vere da će kapetan Rošer pronaći kanister."

Rošer je škljocnuo petama kao da zahvaljuje na ukazanom poverenju.

"Moji ljudi su već pročešljali dve trećine belih zona. Samopouzdanje je na visokom nivou."

Činilo se da komornik ne deli njegovu ubeđenost.

U tom trenutku, stražar sa ožiljkom ispod okaje ušao, noseći beležnicu i mapu. Pošao je prema Lengdonu. "G. Lengdon? Imam informacije koje ste tražili o *Zapadnom vetru*."

Lengdon je progutao svoj kolačić. "Odlično. Da pogledamo."

Ostali su nastavili razgovor, dok se Vitorija pridružila Robertu i vojniku koji su širili mapu na papinomu stolu.

Vojnik je pokazao na Trg sv. Petra. "Mi smo ovde. Centralna linija *Zapadnog vetra* pokazuje prema istoku, tačno u suprotnom smeru od Vatikana." Stražar je prstom povukao liniju od Trga sv. Petra, preko reke Tibar i kroz srce starog Rima. "Kao što vidite, linija prolazi kroz skoro čitav Rim. Pored nje se nalazi oko dvadeset katoličkih crkava."

Lengdon se pokunjio. "*Dvadeset?*"

"Možda i više."

"Da li se neka od crkava nalazi *tačno* na liniji?"

"Neke deluju bliže od ostalih", rekao je vojnik, "ali prenošenje tačnog pravca *Zapadnog vetra* na mapu ostavlja mesta za grešku."

Lengdon je na trenutak podigao pogled prema Trgu sv. Petra. Onda se namrštio, češući se po bradi. "Sta je sa *vatrom*? Da li neke od njih sadrže Berninijeva dela koja imaju veze sa vatom?"

Tišina.

"Šta je sa obeliscima?" zanimalo ga je. "Da li su neke od crkava smeštene kraj obeliska?"

Stražar je počeo da pregleda mapu.

Vitorija je ugledala iskru nade u Lengdonovim očima i shvatila o čemu razmišlja. *U pravu je!* Prve dve oznake su locirane na ili u blizini trgova na kojima su obelisci! Možda su obelisci tema koja se ponavlja? Uzvišene piramide koje obeležavaju stazu iluminata? Sto je više Vitorija razmišljala o tome, delovalo je sve savršnije... četiri svetionika koji se uzdižu nad Rimom, obeležavajući oltare nauke.

"Male su šanse", reče Lengdon, "ali znam da su mnogi rimski obelisci podignuti i premešteni tokom Berninijeve vladavine. Bez sumnje je bio umešan u njihovo postavljanje."

"Ili je", dodala je Vitorija, "Bernini mogao da postavi svoje oznake u blizini postojećih obeliska."

j Lengdon klimnu glavom. "Tačno."

"Loše vesti", reče stražar. "Nema obeliska duž linije." Prešao je prstom preko mape. "Nijedan nije ni blizu. Ništa."

Lengdon uzdahnu.

Vitorija se snuždila. Mislila je da ta ideja obećava. Izgleda da ovo neće biti onoliko jednostavno koliko su se nadali. Pokušala je da zadrži pozitivan stav. "Roberte, misli. Moraš znati za Beminijevu statuu koja ima veze sa *vatrom*. Bilo šta."

"Veruj mi da sam razmišljao o tome. Bernini je bio neverovatno plodan. Stotine dela. Nadao sam se da će *West Ponente* pokazivati na određenu crkvu. Nešto što će biti očigledno."

"*Fudco*", navaljivala je. "*Vatra*. Zar nijedan njegov naziv ne iskače?"

Lengdon je slegao ramenima. "Poznate su njegove skice *Vatrometa*, ali to nije skulptura, a i nalaze se u Lajpcigu u Nemačkoj."

Vitorija se namrštila. "A ti si siguran da *dah* pokazuje pravac?"

"Videla si reljef, Vitorija. Prikaz je potpuno simetričan. Jedini nagove-, štaj pravca je *dah*."

Vitorija je znala da je u pravu.

"Da ne pominjem podatak", dodao je, "da *West Ponente* simboliše *Vazduh*, što daje odgovarajuću simboliku praćenju *daha*."

Vitorija klimnu glavom. *Znači da pratimo dah. Ali kuda?*

Oliveti im je prišao. "Šta imate?"

"Previše crkava" reče vojnik. "Oko dvadesetak. Pretpostavljam da bismo mogli da postavimo po četiri čoveka kod svake crkve..."

"Zaboravi", reče Oliveti. "Dva puta nam je umakao kada smo tačno znali gde će biti. Opsežna zaseda podrazumeva da ostavimo Vatikan nezaštićen i da otkazemo pretragu."

"Potrebna nam je lista dela", reče Vitorija. "Indeks Beminijevih radova. Ako pregledamo naslove, nešto će se pojaviti."

"Ne znam", reče Lengdon. "Ako je u pitanju delo koje je Bemini stvorio specijalno za iluminare, može biti veoma opskurno. Verovatno ne bi ni bilo uvršteno u spisak."

Vitorija je odbila da poveruje u to. "Druge dve skulpture su prilično poznate. Čuo si za obe."

Lengdon slegnu ramenima. "Aha."

"Ako među naslovima potražimo reč '*vatra*', možda ćemo pronaći statuu koja ima nekakve veze s njom."

Lengdon je bio ubeđen da vredi pokušati. Obratio se Olivetiju. "Potrebna mi je lista svih Beminijevih dela. Vi sigurno nemate Beminijevu monografiju ovde negde, zar ne?"

"Monografiju?" Izgleda da Olivetiju nije bio poznat taj izraz.

"Nema veze. Bilo kakav spisak. Staje sa Vatikanskim muzejom? Sigurno imaju podatke o Berniniju."

Vojnik sa ožiljkom se namrštio. "U muzeju nema struje, a soba sa podacima je ogromna. Bez osoblja koje bi vam moglo pomoći..."

"Berninijevo delo koje je u pitanju", prekinuo ih je Oliveti, "da li je načinjeno dok je Bernini radio za Vatikan?"

"Skoro sasvim sigurno", reče Lengdon. "Bio je ovde tokom skoro čitave svoje karijere. I sigurno tokom konflikta sa Galilejem."

Oliveti klimnu. "Onda postoji još jedan spisak."

Vitorija je osetila iskru optimizma. "Gde?"

Komandant nije odgovorio. Odveo je vojnika u stranu i obratio mu se prigušenim glasom. Vojnik je delovao nesigurno ali je poslušno klimnuo glavom. Kada je Oliveti završio priču, vojnik se okrenuo ka Lengdonu.

"Ovuda, molim vas, g. Lengdon. Sada je devet i petnaest. Moraćemo da požurimo."

Lengdon i vojnik su pošli prema vratima.

Vitorija krenu za njima. "Pomoći ću vam."

Oliveti je uhvati za ruku. "Ne, g-đice Vetra. Moram da porazgovaram sa vama." Njegov stisak je bio autoritativan.

Lengdon i stražar su otišli. Olivetijevo lice je bilo poput drveta kada je odveo Vitoriju u stranu. Ali šta god daje Oliveti planirao da joj kaže, nikada mu se nije ukazala prilika. Njegov voki-toki je glasno zapucketao.

"*Commandante ?*"

■'■■■ Svi u prostoriji su se okrenuli.

Glas je zvučao umorno. "Mislim da bi trebalo da uključite televizor." i Kada je Lengdon pre samo dva sata napustio vatikanski tajni arhiv, nije ni pomišljao da će ga ponovo videti. Sada se, zadihan od jurnjave sa svojim pratiocem iz švajcarske garde, ponovo našao u arhivu.

Stražar sa ožiljkom proveo je Lengdona između redova providnih odeljaka. Tišina arhiva je sada delovala mnogo zlokobnije i Lengdonu je bilo drago kada ju je vojnik prekinuo.

"Ovamo, mislim", rekao je, vodeći Lengdona prema zadnjem delu odaje gde je duž zida bio poredan niz manjih trezora. Vojnik je pogledao natpise na trezorima i pokazao prema jednom od njih. "Da, evo ga. Tačno tamo gde je komandant rekao da se nalazi."

Lengdon je pročitao naslov. *ATTIVI VATICANI*. Pregledao je sadržaj spiska. Nekretnine... valuta... vatikanska banka... antikviteti... Lista se nastavljala.

"Dokumenti kompletnog vlasništva Vatikana", rekao je stražar.

Lengdon pogleda odeljak. *Isuse*. Čak i u pomrčini je video daje bio pretrpan.

"Komandant je rekao da je sve što je Bernini stvorio dok je radio pod pokroviteljstvom Vatikana popisano ovde."

Lengdon klimnu glavom, shvativši da bi im se komandantovi instinkti mogli isplatiti. U Berninijevo doba, sve što bi umetnik stvorio pod patronatom pape po zakonu je postajalo vlasništvo Vatikana. To je više naličilo feudalizmu nego patronatu, ali vrhunski umetnici su živeli dobro i retko su se žalili. "Uključujući i dela u crkvama *izvan* Vatikana?"

Vojnik gaje začuđeno pogledao. "Naravno. Sve katoličke crkve u Rimu su vlasništvo Vatikana."

Lengdon je pogledao spisak u svojim rukama. Na njemu su bila imena dvadesetak crkava koje su se nalazile na liniji daha *Zapadnog vetra*. Treći oltar nauke se nalazio u jednoj od njih i Lengdon se nadao da ima dovoljno vremena da utvrdi koja je u pitanju. U drugačijim okolnostima, rado bi lično ispitaio svaku crkvu. Međutim, danas je imao otprilike dvadeset minuta da pronađe ono što traži - crkvu u kojoj se nalazila Berninijeva posveta *vatri*. Lengdon je prišao električnim obrtnim vratima na trezoru. Stražar ga nije pratio. Lengdon je osetio nesigurno oklevanje. Nasmehio se. "Vazduh je u redu. Proređen je, ali se može disati."

"Moja naređenja su da vas dopratim dovde i da se zatim odmah vratim u bezbednosni centar."

"Odlaziš?"

"Da. Pripadnicima švajcarske garde nije dozvoljen pristup u arhiv. Već kršim protokol što sam vas dopratio dovde. Komandant me je podsetio na to."

"Kršiš protokol?" *Imaš li ti predstavu šta se ovde dešava večeras?* "Na čijoj strani je tvoj prokleti komandant!"

Sva ljubaznost je nestala sa vojnikovog lica. Ožiljak ispod njegovog oka je počeo da se trza. Stražar je zurio u njega, iznenada strašno ličeći na Olivetija.

"Oprosti mi", reče Lengdon, žaleći zbog tog komentara. "Stvar je u tome... Dobro bi mi došla pomoć."

Stražar nije ni trepnuo. "Obučen sam da poštujem naređenja. Ne da raspravljam o njima. Kada pronađete ono što tražite, odmah kontaktirajte komandanta."

Lengdon se usplahirio. "Ali gde će on biti?"

Vojnik je izvadio svoj voki-toki i spustio ga na obližnji sto. "Kanal je dan." Zatim je nestao u tami.

81

T elevizor u papinoj kancelariji je bio džinovski "hitači" skriven u uvučenoj ormanu preko puta stola. Vrata ormana su bila otvorena i svi su se okupili. Vitorija je prišla bliže. Kada se ekran zagrejao, pred njima se pojavila mlada voditeljica. Bila je to brineta sa očima kao u srne.

"Za vesti MSNBC-ja", objavila je, "ovo je Keli Horan-Džouns, uživo iz Vatikana." Prizor iza nje je predstavljao noćni snimak bazilike sv. Petra, osvetljene blistavim svetlima.

"Kakvi *uživo*", odbrusio je Rošer. "To je arhivski snimak! Svetla u bazilici su *ugašena*."

Oliveti ga učutka siktajem.

Izveštač je nastavio napetim glasom. "Sokantan razvoj događaja večeras na vatikanskim izborima. Obavešteni smo da su dva člana kolegijuma kardinala brutalno ubijena u Rimu."

Oliveti opsova u bradu.

Dok je izveštač nastavljao, na vratima se pojavio zadihani vojnik. "Komandante, svaka linija na glavnoj telefonskoj centrali je zauzeta. Žele da čuju naš zvanični stav u pogledu..."

"Isključi je", reče Oliveti, ne skidajući pogled sa televizora.

Vojnik je delovao nesigurno. "Ali, komandante..."

"Odmah!"

:

Vojnik otrča.

Vitorija je osetila da je komornik želeo nešto da kaže, ali se suzdržao.

Umesto toga se dugo i pažljivo zagledao u Olivetija pre nego što se ponovo okrenuo prema televizoru.

MSNBC je sada puštao traku. Pripadnici švajcarske garde su nosili telo kardinala Ebnera niz stepenice ispred Santa Marija del Popolo i ubacivali ga u "alfa romeo". Traka se zaustavila i uvećala, tako da se kardinalovo golo telo moglo videti samo trenutak pre nego što će ga ubaciti u prtljažnik kola.

"Ko je dođavola snimio ovo?" zanimalo je Olivetija. Izveštač MSNBC-ja je nastavio da priča. "Veruje se daje to telo kardinala Ebnera iz Frankfurta u Nemačkoj. Pretpostavlja se da su ljudi koji uklanjaju njegovo telo iz crkve članovi švajcarske garde." Novinarka je uspevala da u odgovarajućoj meri deluje potreseno. Kamera je zumirala njeno lice i izraz joj je postao još tmurniji. "MSNBC bi želeo da upozori svoje gledaoce. Snimak koji ćemo prikazati je izuzetno dramatičan i uznemirujući."

Vitorija zagunđa na odglumljenu brigu za osetljivost gledalaca, prepoznaći u upozorenju tačno ono stoje i bilo — prvoklasnu reklamnu najavu. Niko nikada ne bi inenjao program nakon takvog obećanja.

Voditeljica je dalje kitila. "Ponavljam, ovi snimci mogu delovati šokantno na neke gledaoce."

"Koji snimci?" reče Oliveti. "Upravo ste pokazali..."

Prizor koji je ispunio ekran je bio snimak para koji se probija kroz gužvu na Trgu sv. Petra. Vitorija je istog trenutka u njima prepoznala sebe i Roberta. U uglu ekrana se video tekst. VLASNIŠTVO BBC-ja. Čula se zvonjava.

"O ne", reče Vitorija naglas. "O... ne."

Komornik je bio zbunjen. Okrenuo se prema Olivetiju. "Mislio sam da ste rekli da ste konfiskovali tu traku!"

Sa ekrana se iznenada začu dečiji vrisak. Slika se pomerila da bi uhvatila devojčicu koja je pokazivala prema krvavom beskućniku. Robert Lengdon je iznenada ušao u kadar, pokušavajući da pomogne devojčici. Kadar se uvećao. Svi u papinoj kancelariji su užasnuti posmatrali u tišini, dok se pred njima razvijala drama. Kardinalovo telo je palo licem prema pločniku. Pojavila se Vitorija, izdajući naređenja. Bilo je krvi. Žig. Grozni, propali pokušaj davanja veštačkog disanja.

"Ovi zapanjujući snimci", govorila je spikerka, "snimljeni su pre samo nekoliko minuta ispred Vatikana. Naši izvori nam javljaju da je u pitanju telo kardinala Lamasea iz Francuske. Kako se našao ovako obučen i zašto nije na konklavi ostaje misterija. Vatikan za sada odbija da komentariše."

Traka je nastavila da se vrti.

"Odbija da komentariše?" reče Rošer. "Dajte nam prokleti minut!"

Izveštač je pričao dalje, intenzivno nabirući obrve. "Iako MSNBC tek treba da utvrdi motive za ovaj napad, naši izvori nam javljaju daje odgovornost za napad prihvatila grupa koja sebe naziva iluminatima."

Oliveti je eksplodirao. "*Sta!*"

"...Saznaćete više o iluminatima ako posetite naš vebsajt na..."

"*Non e possibile!*" izlete Olivetiju. Promenio je kanal.

Ova stanica je imala latinoameričkog voditelja, "...satanistički kult poznat pod nazivom iluminati, za koji neki istoričari veruju..."

Oliveti poče divlje da stiska daljinski upravljač. Na svakom kanalu je u toku bio živi prenos. Većina na engleskom.

"...švajcarska straža koja uklanja telo iz crkve ranije ove večeri. Veruje se daje u pitanju telo kardinala..."

"...svetla u bazilici i muzejima su isključena, ostavljajući mesta za spekulacije..."

"...popričaćemo sa teoretičarem zavera, Tajlerom Tinglijem, o šokantnom pojavljivanju..."

"...glasine o još dva atentata planirana za večeras..."

"...pitanje da li je ozbiljan kandidat za papu, kardinal Bađija, među nestalim..."

Vitorija se okrenu. Sve se dešavalo prebrzo. Sa drage strane prozora, u nastupajućoj pomrčini, sirovi magnetizam tragedije je privlačio ljude prema Vatikanu. Gužva na trgu se uvećavala svakog trenutka. Pešaci su se slivali prema njima, dok je nova tura medijskog osoblja istovarivala kombije i osvajala za sebe parče teritorije Trga sv. Petra.

Oliveti spusti daljinski upravljač i okrenu se prema komorniku. "Sinjore, nije mi jasno kako je došlo do ovoga. Uzeli smo traku iz te kamere!"

Komornik je u ovom trenutku bio previše ošamućen da bi mu odgovorio. Niko nije rekao ni reci. Vojnici švajcarske garde su stajali u stavu mirno.

"Čini se", konačno progovori komornik, previše potresen da bi bio besan, "da nismo ovladali ovom krizom u onolikoj meri koliko mi je rečeno." Pogledao je kroz prozor prema sve većoj gomili. "Moram da se obratim javnosti."

Oliveti odmahnu glavom. "Ne, sinjore. To je upravo ono što iluminati očekuju da uradite - da potvrdite njihovo postojanje, da im date moć. Moramo čutati."

"A ovi ljudi?" Komornik je pokazao kroz prozor. "Uskoro će ih biti na desetine hiljada. Zatim na stotine hiljada. Nastavljanje ove šarade bi ih samo dovelo u opasnost. Moram ih upozoriti. Zatim moramo evakuisati kolegijum kardinala."

"Još uvek ima vremena. Pustite da kapetan Rošer pronade antimateriju."

Komornik se okrenuo. "Da li pokušavate da mi izdate naređenje?"

"Ne, dajem vam savet. Ako se brinete za ljude ispred, možemo objaviti daje procureo gas i evakuisati oblast, ali opasno je da priznamo da nas drže kao taoce."

"Komandante, reći ću vam ovo samo jednom. Neću da koristim ovu kancelariju kao propovedaonicu sa koje ću da lažem svet. Ako bilo šta objavim, to će biti istina."

"Istina? Satanistički teroristi prete Vatikanu uništenjem? To će oslabiti naš položaj."

Komornik je zurio u njega. "Koliko slabiji naš položaj može da bude?"

Rošer je iznenada uzviknuo, grabeći upravljač i pojačavajući ton na televizoru.

Na programu je žena sa MSNBC-ja sada delovala iskreno uznemireno.

Pored nje se nalazila slika pokojnog pape. "... udarnu vest. Ovo nam upravo javljaju iz BBC-ja..." Pogledala je u stranu kao da proverava da li stvarno treba da saopšti ovu vest. Očigledno dobivši potvrđan odgovor, okrenula se i smrknuto se obratila gledaocima. "Iluminati su upravo prihvatili odgovornost za..." Oklevala je. "Prihvatili su odgovornost za papinu smrt koja se desila pre petnaest dana."

Komornikova vilica je pala.

Rošer ispusti daljinski upravljač.

Vitorijaje jedva uspela da obradi informaciju:

;

; ■■■?-'■

"Po vatikanskim zakonima", nastavila je žena, "na papi nije izvršena ni kakva formalna autopsija, tako da iluminatska tvrdnja o ubistvu ne može biti proverena. Bez obzira na to, iluminati tvrde da uzrok smrti pokojnog pape nije moždana *kap* kako je izvestio Vatikan, već *trovanje*."

.,',....

Prostorijom ponovo zavlada tišina.

Oliveti je buknuo. "Ludost! Drska laž!"

Rošer ponovo počeo da menja kanale. Vest se širila sa stanice na stanicu poput kuge. Svi su imali istu priču. Naslovi su se takmičili u senzacionalizmu.

UBISTVO U VATIKANU

PAPA OTROVAN

S

ĐAVO DODIRNUO BOŽIJU KUĆU

Komornik je odvratio pogled. "Nek nam je Bog u pomoći."

Dok je Rošer menjao kanale, prošao je kraj BBC-ja. "...mije dojavio za ubistvo u Santa Mariji del Popolo..."

"Stani!" reče komornik. "Vrati se."

Rošer je vratio kanal. Na ekranu je za stolom sa BBC-jevim logoom sc-deo doterani čovek. Iznad njegovog ramena se nalazila fotografija čudnog izgleda i crvene brade. Ispod fotografije je pisalo: GINTER GLIK - UŽIVO IZ VATIKANA. Izveštač Glik se očigledno javljao telefonom, a veza je pucketala, "...moja snimateljica je napravila snimke uklanjanja kardinala iz kapele Cigi."

"Da ponovim za naše gledaoce", rekao je komentator u Londonu, "izveštač BBC-ja Ginter Glik je čovek koji je otkrio ovu priču. Do sada je dva puta razgovarao sa navodnim iluminatskim ubicom. Ginter, rekao si da ti se ubica upravo javio da bi ti preneo poruku od iluminata?"

"Tačno."

"I njihova poruka je bila da su iluminati na neki način *odgovorni* za papinu smrt?" rekao je komentator sa nevericom u glasu.

"Tako je. Moj sagovornik je rekao da uzrok papine smrti nije moždana kap, kao stoje Vatikan mislio, već da su papu otrovali iluminati."

Svi u papinoj kancelariji su se sledili.

"Otrovali?" ponovio je komentator. "Ali... ali *kako*?"

"Nije mi saopštio detalje", odgovorio je Glik, "osim što je rekao da su ga ubili supstancom pod nazivom..." - na vezi se čulo šuškanje papira - "nečim po imenu heparin."

Komornik, Oliveti i Rošer su razmenili zbunjene poglede.

"Heparin?" nervozno je ponovio Rošer. "Ali nije li to?..."

Komornik preblede. "Papin lek."

Vitorijaje bila zapanjena. "Papaje uzimao heparin?"

"Imao je tromboflebitis", reče komornik. "Primao je injekciju jednom dnevno."

Rošer je bio šokiran. "Ali heparin nije *otrov*. Zašto bi iluminati tvrdili..."

"Heparin je smrtonosan u prevelikim dozama", objasnila je Vitorija. "U pitanju je snažan antikoagulant. Prevelika doza bi izazvala obilno unutrašnje krvarenje i izliv krvi u mozak."

Oliveti ju je sumnjičavo pogledao. "Kako znaš tako nešto?"

"Podvodni biolozi ga koriste na morskim sisarima u zarobljeništvu, da bi sprečili zgrušavanje krvi usled smanjene aktivnosti. Životinje su umirale od pogrešnih doza." Zastala je. "Prevelika doza heparina bi kod čoveka izazvala simptome koji bi se lako mogli zameniti za simptome kapi... pogotovo u odsustvu odgovarajuće autopsije."

Komornik je sada izgledao veoma zabrinuto.

"Sinjore", reče Oliveti, "ovo je očigledno trik kojim iluminati žele publicitet. Bilo bi nemoguće da neko otruje papu. Niko nije imao pristupa. A i kada bi zagrzli mamac i pokušali da pobijemo njihove tvrdnje, kako bismo to mogli? Papski zakoni zabranjuju autopsiju. Čak i *uz* autopsiju ne bismo saznali ništa. U njegovom telu bi našli tragove heparina usled svakodnevnih injekcija."

"Tačno." Komornikov glas je postao oštiji. "A ipak me još nešto muči. 5 Niko spolja nije *znao* da Njegova svetost uzima ovaj lek."

Zavlada tišina.

"Ako je uzeo prekomernu dozu heparina", reče Vitorija, "na njegovom telu bi se javili znaci."

Oliveti se okrenuo prema njoj. "G-đice Vetra, u slučaju da me niste čuli, vatikanski zakoni zabranjuju autopsiju pape. Nećemo oskrnaviti telo Njegove svetosti tako što ćemo ga iseći samo zato stoje neprijatelj izneo podrugljivu tvrdnju!"

Vitorija se postidela. "Nisam htela da kažem..." Nije želela da pokaže nepoštovanje. "Sigurno da nisam predlagala da ekshumirate papu..." Ipak, oklevala je. Nešto što je Robert rekao u kapeli Cigi joj se motalo po glavi poput duha. Spomenuo je da su se papski sarkofazi nalazili iznad zemlje i da nikada nisu bili zacementirani, kao u doba faraona kada se verovalo da bi pečačenje i sahranjivanje kovčega zarobilo dušu umrlog. Sa poklopcima sanduka teškim po nekoliko stotina kilograma, *gravitacija* je zamenila maller. *Tehnički*, shvatila je, *bilo bi moguće da...*

"Kakvi znaci?" iznenada je upitao komornik.

Vitorija je osetila kako joj srce podrhtava od straha. "Prevelika doza bi izazvala krvarenje oralne sluzokože."

"Oralne šta?"

"Žrtvinc desni bi krvarile. Nakon smrti, krv se zgrušava i boji unutrašnjost usta u crno." Vitorija je jednom videla fotografiju iz londonskog akvarijuma

gde je trener greškom dao preveliku dozu paru kitova ubica. Kitovi su beživotno plutali u bazenu, široko otvorenih usta i jezika crnih poput čađi. Komornik na to nije rekao ništa. Okrenuo se i zagledao kroz prozor. Rošеров glas je izgubio svoj optimizam. "Sinjore, ako je ova tvrdnja o trovanju istinita..."

"Nije istinita", ustvrdio je Oliveti. "Pristup autsajdera papi je apsolutno nemoguć."

"Ako je tvrdnja istinita", ponovi Rošer, "i naš Sveti otac *jeste* otrovan, onda to ima značajne implikacije na našu potragu za antimaterijom. Navodno ubistvo bi značilo mnogo dublju infiltraciju u Vatikan nego što smo verovali. Pretraga belih zona možda ne bude dovoljna. Ako smo u tolikoj meri kompromitovani, možda nećemo uspeti da pronađemo kanister na vreme."

Oliveti hladno odmeri kapetana. "Kapetane, reći ću vam šta će se desiti."

"Ne", reče komornik, naglo se okrenuvši. "Ja ću reći *vama* šta će se desiti." Pogledao je pravo u Olivetiju. "Ovo je otišlo predaleko. Za dvadeset minuta ću doneti odluku da li da otkážem konklavu i evakuišem Vatikan. Moja odluka će biti konačna. Je li vam jasno?"

Oliveti nije ni trepnuo. Niti je odgovorio.

Komornik je sada govorio energično, kao da crpi snagu iz skrivenih rezervi. "Kapetane Rošer, završićete pretragu belih zona i kada završite, podnećete izveštaj direktno meni."

Rošer klimnu glavom, bacajući nesiguran pogled prema Olivetiju.

Komornik je izdvojio dva stražara. "Želim da odmah dovedete izveštača BBC-ja, gospodina Glika, kod mene u kancelariju. Ako su iluminati komunicirali sa njim, možda će moći da nam pomogne. Idite."

Dva stražara su nestala.

Sada se komornik okrenuo i obratio preostalim vojnicima. "Gospodo, neću dozvoliti nove žrtve večeras. Do deset sati ćete locirati preostala dva kardinala i uhvatiti čudovište koje je odgovorno za ova ubistva. Jesam li bio dovoljno jasan?"

"Ali sinjore", usprotivio se Oliveti, "Nemamo predstavu gde..."

"G. Lengdon radi na tome. Deluje sposobno. Imam vere u njega."

Rekavši to, komornik odlučnim korakom krenu prema vratima. Dok je izlazio prstom je pozvao tri stražara. "Vas trojica, pođite za mnom. Odmah." Stražari su ga pratili.

Komornik se zaustavio na vratima. Okrenuo se ka Vitoriji. "G-đice Vetra.

I vi. Molim vas, pođite sa mnom."

Vitorija je oklevala. "Kuda idemo?"

Nastavio je dalje. "Da posetimo starog prijatelja."

Cjekretarica Silvija Bodlok iz CERN-a je bila gladna i želela je da ide kući. Na njeno nezadovoljstvo, Koler je preživio svoj put do ambulate; zvao je telefonom i zahtevao - nije pitao, već je *zahtevao* - da Silvija večeras ostane do kasno. Bez objašnjenja.

Silvija je tokom godina naučila da ignoriše Kolerove bizarne promene raspoloženja i ekscentričnost - njegovo ćutljivo durenje i iritantnu sklonost da krišom snima sastanke portabl-kamerom na svojim kolicima. Potajno se nadala da će se jednog dana ustreliti za vreme svojih nedeljnih poseta CERN-ovoj rekreativnoj streljani, ali je on izgleda bio odličan strelac. Dok je sedela sama za svojim stolom, Silvija je čula kako joj krče c va. Koler se još nije vratio, niti joj je dao nova zaduženja za večeras. *Zabole me da sedim ovde i umirem od gladi*, odlučila je. Ostavila je Koleru poruku i krenula prema kantini za osoblje da pojede nešto na brzaka.

Nikada nije stigla do nje.

Dok je prolazila pored CERN-ovih rekreativnih *suites de loisir* - dugog niza sala za odmor - primetila je da su prostorije pretrpane zaposlenima koji su izgleda ustali od večere da bi pogledali vesti. Nešto krupno se događalo. Silvija je ušla u prvu salu. Bila je ispunjena kompjuterašima - divljim mladim kompjuterskim programerima. Kada je ugledala naslove na vestima, ostala je bez daha.

UŽAS U VATICANU . ■ . . . ■ . . . ■ . . . ■ . . . ■ . . . ■ . . . ■ . . .

Silvija je slušala izveštaj ne verujući svojim ušima. Nekakvo drevno bratstvo je ubijalo kardinale? Šta su time hteli da dokažu? Svoju mržnju? Svoju nadmoć? Svoje neznanje?

A ipak, začudo, raspoloženje u sali je bilo daleko od sumornog.

Dva mlada tehničara su proletela kraj nje u majicama na kojima je bila slika Bila Gejtsa i poruka: *ŠTREBERSKO JE CARSTVO NESESKO!*

"Iluminati!" uzviknuo je jedan: "Rekao sam ti da ti tipovi stvarno postoje!"

"Neverovatno! Mislio sam daje to samo igra!"

"Ubili su papu, čoveče! *Papu!*"

"Jee! Pitam se koliko poena dobijaš *za. to?*"

Otrčali su smejući se.

Silvija je ošamućena stajala u neverici. Kao katolik zaposlen među naučnicima, povremeno je morala da otrpi antireligiozna došaptavanja, ali ovi klinci su bili otvoreno euforični zbog crkvinog gubitka. Kako su mogli biti tako bezosećajni? Otkud tolika mržnja?

Crkva je za Silviju oduvek bila bezopasan entitet... mesto za druženje i introspekciju... a ponekad samo mesto na kome si mogao da pevaš iz sveg glasa, a da ljudi ne bulje u tebe. Crkva je beležila važne događaje u njenom životu — sahrane, venčanja, krštenja, praznike — i nije tražila ništa zauzvat. Čak i novčani prilozima su bili dobrovoljni. Njeno dete bi svakog vikenda izašlo iz nedeljne škole oraspoloženo i prepuno ideja o dobroti i pomaganju drugima. Šta nije bilo u redu sa *tim*?

Nikada nije prestalo da je čudi da toliki broj takozvanih "briljantnih umova" u CERN-u nisu mogli da shvate važnost crkve. Da li su stvarno verovali da su kvarkovi i mezon inspirisali prosečno ljudsko biće? Ili da su *jednačine* mogle da zamene nečiju potrebu za verom u uzvišeno?

Silvija je ošamućeno prošla kraj drugih sala. Sve prostorije su bile pretrpane. Počela je da razmišlja o pozivu iz Vatikana koji je Koler ranije primio. Slučajnost? Možda. Vatikan je s vremena na vreme zvao CERN iz "ljubaznosti", pre nego što bi izdao jetka saopštenja u kojima bi osuđivao CERN-ova istraživanja - najskorije u vezi sa CERN-ovim napretkom u nanotehnologiji, polju koje je crkva osudila zbog njegovih implikacija u vezi sa genetskim inženjeringom. CERN-u nije smetalo. Nekoliko minuta nakon salve iz Vatikana, Kolerov telefon bi neizostavno počeo da zvoni usled brojnih poziva tehnoloških kompanija koje su želele da licenciraju novo otkriće. "Ne postoji loš publicitet", uvek je govorio Koler.

Silvija se pitala da li bi trebalo da pozove Kolera, gde god da se nalazio, i da mu kaže da uključi televizor. Da li bi mu ovo nešto značilo? Da li je već čuo? Naravno daje čuo. Verovatno je snimao čitav izveštaj svojom uvrnutom malom kamerom, smeškajući se po prvi put posle nekoliko godina. Nastavivši niz hodnik, Silvija je konačno pronašla salu u kojoj je raspoloženje bilo mirnije... skoro melanholično. Naučnici koji su ovde gledali izveštaj su bili neki od CERN-ovih najstarijih i najcenjenih. Nisu čak ni podigli pogled kada se Silvija uvukla unutra i pronašla mesto.

Na drugom kraju CERN-a, u ledenom stanu Leonarda Vetre, Maksimilijan Koler je završio čitanje kožom uvezane beležnice koju je našao na Vetrinom noćnom stočiću. Sada je gledao televizijski izveštaj. Nakon nekoliko minuta je vratio Vetrinu beležnicu, isključio televizor i napustio stan.

Daleko odatle u Vatikanu, kardinal Mortati je prineo još jedan poslužavnik sa listićima do dimnjaka Sikstinske kapele. Spalio ih je i pokuljao je crni dim.

Drugo glasanje. Bez pape.

Baterijske lampe se nisu mogle izboriti sa ogromnom tamom u bazilici sv. Petra. Praznina nad njihovim glavama ih je pritiskala poput noći bez zvezda i Vitorija je osetila kako se prostor širi oko nje poput samotnog okeana. Nije zaostajala za vojnicima švajcarske garde i komornikom. Visoko nad njima, golubica se oglasila i odlepršala dalje.

Kao da oseća njenu teskobu, komornik je usporio i položio joj ruku na rame. U dodiru je osetila opipljivu snagu, kao da joj je magično preneo stalozhenost koja joj je bila potrebna za ono što će uraditi.

Šta ćemo uraditi? pomislila je. Ovo je ludost!

A ipak, Vitorija je znala da je zadatak pred njima, i pored njegove bezbožnosti i očigledne grozote, bio neizbežan. Teška odluka pred kojom se nalazio komornik je zahtevala informacije... informacije skrivene u sarkofagu u katakombama Vatikana. Pitala se šta će pronaći. *Jesu li iluminati ubili papu? Da li je njihova moć stvarno dopirala toliko daleko? Da li upravo treba da obavim prvu autopsiju pape ?*

Vitorija je smatrala ironijom da se više bojala u ovoj neosvetljenoj crkvi nego što bi plivajući sa barakudom usred noći. Priroda je bila njeno utočište. Razumela je prirodu. Ali pitanja čoveka i duha su je ostavljala zbunjenom. Ribe grabljivice koje se skupljaju u tami su prizvale prizore novinara napolju. Televizijski snimci žigosanih tela su je podsetili na les njenog oca... i ubičin hrapavi smeh. Ubica je bio negde napolju. Vitorija oseti kako strah ustupa mesto besu.

Dok su obilazili stub - širi od bilo koje sekvoje koju je mogla da zamisli - Vitorija je ugledala narandžasti sjaj. Činilo se da svetio izbija iz poda u centru bazilike. Kada su prišli bliže, shvatila je šta posmatra. Bilo je to poznato uvučeno svetilište ispod glavnog oltara - raskošna podzemna odaja sa najsvetijim relikvijama Vatikana. Kada su se našli naspram kapije ispred udubljenja, Vitorija je bacila pogled na zlatni kovčeg okružen nizom blistavih uljanih lampi.

"Mosti sv. Petra?" upitala je, dobro znajući da jesu. Svako ko je dolazio u Sv. Petra znao je šta se nalazi u zlatnom sanduku.

"U stvari, ne", reče komornik. "To je uobičajena zabluda. To nije relikvarijum. U kovčegu se nalaze *palijumi* - tkane ešarpe koje papa daje novoizabranim kardinalima."

"Ali mislila sam..."

"Kao i svi ostali. U vodičima je ovo obeleženo kao grob svetog Petra, ali njegov stvarni grob se nalazi dva sprata ispod nas, zakopan pod zemljom. Vatikan gaje iskopao četrdesetih godina. Nikom nije dozvoljen pristup dole."

Vitorija je bila šokirana. Dok su se udaljavali od sijajućeg udubljenja i nastavljali kroz tamu, pomislila je na priče hodočasnika koji su proputovali hiljade kilometara da bi videli tu zlatnu kutiju, uvereni da su u njoj mosti svetog Petra. "Zar Vatikan ne bi trebalo da kaže ljudima?"

"Svi izvlačimo korist iz osećaja kontakta sa uzvišenim... čak i ako je samo zamišljen."

Kao naučnik, Vitorija nije mogla raspravljati sa takvom logikom. Čitala je bezbrojne studije o placebo efektu - aspirini koji su lečili rak kod ljudi koji su *verovali* da uzimaju čudesan lek. Na kraju krajeva, staje drugo bila *vera*?

"Promena", rekao je komornik, "nije nešto što uspeva u Vatikanu. Pri-
znavanje prošlih grešaka, modernizacija, to su stvari koje istorijski izbegavamo. Njegova svetost je pokušavala da to promeni." Zastao je. "Pružajući ruku savremenom svetu. Tragajući za novim putevima prema Bogu."

Vitorija klimnu glavom u mraku. "Poput nauke?"

"Da budem iskren, nauka mi deluje nebitno."

"Nebitno?" Vitorija je mogla da se seti mnogo reci kojima bi opisala nauku, ali u savremenom svetu "nebitna" nije bila jedan od njih.

"Nauka može da izleći i nauka može da ubije. To zavisi od duše čoveka koji koristi nauku. Duša je ono što me zanima."

"Kada ste se odlučili za ovaj poziv?"

"Pre nego što sam se rodio."

Vitorija ga je pogledala.

"Izvinite, ali to mi je uvek delovalo kao neobično pitanje. Ono što hoću da kažem je da sam oduvek znao da ću služiti Bogu. Od trenutka kada sam mogao da razmišljam. Ipak, potpuno sam razumeo svoju svrhu tek kao mlađić, dok sam bio u vojsci."

Vitorija je bila iznenađena. "Bili ste u vojsci?"

"Dve godine. Odbio sam da pucam iz oružja, pa su me umesto toga naterali da pilotiram. Bolničkim helikopterima. U stvari, još uvek letim s vremena na vreme."

Vitorija pokuša da zamisli mladog sveštenika kako upravlja helikopterom. Za divno čudo, savršeno ga je jasno mogla videti za upravljačem. Komornik Ventreska je posedovao čvrstinu karaktera koja je, umesto da ga pomuti, naglašavala njegovo ubeđenje. "Jeste li ikada vozili papu?"

"Zaboga, ne. Taj dragoceni tovar sam ostavljao profesionalcima. Njegova svetost mi je dozvoljavala da ponekad vozim helikopter do našeg utočišta u Gandolfu." Zastao je, posmatrajući je. "G-đice Vetra, hvala vam na pomoći. Veoma mi je žao zbog vašeg oca. Iskreno."

"Hvala vam."

"Nikada nisam upoznao svog oca. Umro je pre nego što sam se rodio. Izgubio sam majku kada sam imao deset godina."

Vitorija je podigla pogled. "Ostali ste siročće?" Osetila je iznenadnu bliskost.

"Preživio sam nezgodu. Nezgodu koja je uzela moju majku."

"Ko se brinuo o vama?"

"Bog", reče komornik. "Bukvalno mi je poslao drugog oca. Biskup iz Palerma se pojavio kraj moje bolničke postelje i prihvatio me. Tada nisam bio iznenađen. Još kao dečak sam osećao da me vodi brižna ruka Boga. Biskupovo pojavljivanje je jednostavno potvrdilo ono u šta sam već sumnjao, da me je Bog na neki način izabrao da mu služim."

"Verovali ste daje Bog izabrao vas?"

"Jesam. I još uvek verajem." U komornikovom glasu nije bilo ni traga taštine, samo zahvalnost. "Dugo godina sam bio pod njegovim tutorstvom. Kasnije je postao kardinal. Ipak, nikada me nije zaboravio. On je otac koga pamtim." Svetlost lampe je pala na komornikovo lice i Vitorija vide usamljenost u njegovim očima.

Družina je stigla do podnožja veličanstvenog stuba i njihove svetiljke su osvetlile otvor u podu. Vitorija spusti pogled na stepenište koje je vodilo u prazninu i odjednom požele da se vrati. Vojnici su već pomagali komorniku da se spusti do stepenica. *Zatim* su pomogli i njoj.

"Šta se desilo sa njim?" upitala je, silazeći, trudeći se da joj glas ne zadrhti. "Sa kardinalom koji vas je prihvatio?"

"Napustio je kolegijum kardinala da bi prešao na drugi položaj."

Vitorija je bila iznenađena.

"A zatim je, žao mi je što to moram reći, preminuo."

"*Le mie condoglianze*", reče Vitorija. "Nedavno?"

Komornik se okrenuo, a senke su naglašavale bol na njegovom licu. "Pre, tečno petnaest dana. Upravo idemo da ga vidimo."

Crvena svetla su jarko sijala u trezoru arhiva. Bio mnogo manji od prethodnog trezora u kojem je Lengdon bio. *Manje vazduha. Manje vremena.* Poželeo je daje rekao Olivetiju da uključi cevi za ventilaciju.

Lengdon hitro locira deo arhiva sa fasciklama koje su popisivale *Belle Arti*. Bilo je nemoguće promašiti ga. Zauzimao je skoro osam punih polica. Katolička crkva je posedovala na milione dobara širom sveta.

Lengdon je pregledao police, tragajući za Đanlorencom Berninijem. Započeo je pretragu na polovini prve police, na mestu na kome je pretpostavljao da počinje slovo *B*. Nakon trenutka panike kad je pomislio da fascikla ne-

dostaje, na svoje veliko nezadovoljstvo shvatio je da fascikle nisu poredane po abecednom redu. *Zašto nisam iznenađen?*

Tek kada se vratio na početak zbirke i popeo pokretnim merdevinama do vrha police, Lengdon shvati način na koji je trezor organizovan. Tamo je pronašao najdeblje od svih fascikli, nesigurno smeštene na najvišoj polici - one sa majstorima renesanse - Mikelandelom, Rafaelom, Da Vinčijem, Botičelijem. Fascikle su bile organizovane prema materijalnoj *vrednosti* svake kolekcije, što je i bilo prikladno za trezor na kome je pisalo "vaticanska aktiva". Lengdon je pronašao Berninijevu fasciklu, uklještenu između Rafaela i Mikelandela. Bila je debela preko deset centimetara.

Lengdon siđe niz merdevine, ostajući bez daha dok se borio sa pozamašnim tomom. Tada se, poput deteta sa slikovnicom, izvalio na pod i počeo listanje.

Knjiga je bila povezana platnom i veoma čvrsta. Stranice su bile rukom ispisane na italijanskom. Svaka stranica je predstavljalo određeno delo, zajedno sa kratkim opisom, datumom, lokacijom, cenom materijala, a ponekad i grubom skicom dela. Lengdon je okretao stranice... bilo ih je oko osam stotina. Bernini nije gubio vreme.

Kao mladi student istorije umetnosti, Lengdon se pitao kako je jedan umetnik mogao da stvori *toliko* dela tokom svog života. Kasnije je, na svoje razočarenje, saznao da su slavni umetnici u stvari stvarali veoma mali broj svojih dela. Vodili su ateljee u kojima su obučavali mlade umetnike da ostvaruju njihove zamisli. Vajari poput Berninija su pravili minijature u glini i unajmljivali druge da ih urade u mermera. Lengdon je znao da bi Bernini bio i dan-danas zauzet daje od njega traženo da *lično* ispuni sve narudžbine.

"Indeks", rekao je naglas, pokušavajući da se probije kroz mentalnu paučinu. Okrenuo je pozadinu knjige nameravajući da pod slovom *F* potraži naslove koji su sadržali *rečfuoco* - vatra - ali slova *F* nisu bila zajedno. Lengdon opsova sebi u bradu. *Sta su kog đavola ovi ljudi imali protiv abecednog sistema?*

Unosi su očigledno poslagani hronološki, jedan po jedan, onako kako je Bernini stvarao svako novo delo. Sve organizovano po datumima. To mu nije bilo ni od kakve pomoći.

Dok je Lengdon zurio u spisak, javila mu se još jedna obeshrabrujuća pomisao. Naziv skulpture za kojom je tragao možda uopšte ne sadrži reč *Vatra*. Prethodna dva dela - *Avakum i anđeo* i *West Ponente* - nisu jasno ukazivali na *Zemlju* ili *Vazduh*.

Proveo je minut ili dva nasumice prelistavajući fasciklu, u nadi da će mu neka ilustracija privući pažnju. To se nije desilo. Video je na desetine opskurnih dela za koje nikada nije čuo, ali je video i mnogo onih koje je prepoznao... *Danijel i lav, Apolon i Dafne*, kao i jedno desetak fontana. Kada je ugledao fontane, misli su mu na trenutak poletele unapred. Voda. Zapitao se da li je

četvrti oltar nauke bio fontana. Fontana je delovala kao savršena posveta vodi. Lengdon se nadao da će uhvatiti ubicu pre nego što bude morao da razmišlja o *Vodi* - Bernini je isklesao na desetine fontana u Rimu, a većina njih se nalazila ispred crkava.

Lengdon se vratio poslu pred sobom. *Vatra*. Dok je prelistavao knjigu, Vitorijine reci su ga ohrabrivale. *Poznavao si prve dve skulpture... verovatno poznaješ i ovu*. Kada se ponovo udubio u indeks, tražio je nazive za koje je čuo. Neki su mu bili poznati, ali nijedan nije iskakao. Lengdon shvati da nikako neće uspeti da završi potragu pre nego što se onesvesti, pa je nevoljno odlučio da iznese knjigu iz trezora. *To je samo fascikla*, rekao je sebi. *Nije baš da iznosim originalni Galilejev rukopis*. Lengdon se setio stranice u svom džepu i podsetio se da je vrati pre nego što ode.

Žurno se sagnuo da pokupi tom, ali kako je to uradio, ugledao je nešto zbog čega je zastao. Iako je indeks bio ispunjen sličnim beleškama, njemu je ova privukla pažnju zbog svoje neobičnosti.

U belešci je pisalo da je slavna Berninijeva skulptura, *Ekstaza sv. Tereze*, ubrzo nakon otkrivanja premeštena sa svoje prve lokacije unutar Vatikana. Ovo samo po sebi ne bi privuklo Lengdonovu pažnju. Već je bio upoznat sa šarolikom prošlošću ove statue. Iako su je neki smatrali remek-delom, papa Urban VII je osudio *Ekstazu sv. Tereze* kao previše seksualno eksplicitnu za Vatikan. Prognao ju je u neku zabačenu kapelu na drugom kraju grada. Ono stoje privuklo Lengdonovu pažnju bilo je to da se delo nalazilo u jednoj od pet crkava na njegovoj listi. Staviše, beleška je navodila daje tamo premešteno *per suggerimento del artista*.

Na predlog umetnika? Nije imalo smisla da Bernini predloži da njegovo remek-delo bude skriveno na nekoj zabačenoj lokaciji. Svi umetnici žele da njihova dela budu izložena na istaknutom mestu, ne u nekoj udaljenoj...

Lengdon je oklevao. *Sem ako...*

Bilo gaje strah čak i da pomisli na to. Da li je moguće? Da li je Bernini namerno stvorio delo toliko eksplicitno, da primora Vatikan da ga sakrije na neko skrajnuto mesto? Možda na lokaciju koju je predložio sam Bernini?

Možda u udaljenu crkvu tačno na liniji daha *Zapadnog vetra*?

Dok je Lengdonovo uzbuđenje raslo, u priču se umešalo njegovo maglovito sećanje na ovu statuu, insistirajući da delo nema nikakve veze s *vatrom*. Skulptura je bila, kao stoje svako mogao da se uveri, sve samo ne naučna - možda *pornografska*, ali sigurno ne naučna. Jedan engleski kritičar je *Ekstazu sv. Tereze* jednom prilikom nazvao "najneprikladnijim ukrasom ikada postavljenim u hrišćansku crkvu." Lengdon je sasvim dobro razumeo kontroverzu. Iako izvanredno izrađena, skulptura je prikazivala sv. Terezu na leđima u grčevitom orgazmu. To teško daje bilo po ukusu Vatikana.

Lengdon žurno prelista stranice u fascikli do opisa dela. Kada je video skicu osetio je trenutni i neočekivani drhtaj nade. Na skici je stvarno izgle-

dalo kao da se sv. Tereza dobro provodi, ali statua se sastojala od još jedtifi figure na koju je Lengdon potpuno zaboravio.

Anđela.

Izenada se setio gnusne legende.

Sv. Tereza je bila kaluđerica proglašena za sveca nakon što je ustvrdila da ju je anđeo posetio u snu. Kritičari su kasnije zaključili daje taj susret bio više seksualne nego spiritualne prirode. Na dnu stranice u fascikli, Lengdon je ugledao poznati odlomak. Reci same sv. Tereze su ostavljale malo toga mašti na volju:

...njegovu veličanstveno zlatno koplje... ispunjeno vatrom... nekoliko puta je zaronilo u mene... prodrlo je u moju utrobu... slast tako žestoka da nisam želela da prestane.

Lengdon se nasmešio. *Ako to nije metafora za ozbiljno dobar seks, onda ne znam šta je.* Takođe se smešio zbog opisa dela u fascikli. Iako je pasus bio na italijanskom, *rečfuoco* se pojavljivala bar pet-šest puta:

... anđeosko koplje sa *vatrenim* vrhom...

... glava anđela koja je zračila *vatrom*...

... *vatrena* strast žene...

Lengdon nije bio u potpunosti ubeđen dok nije ponovo pogledao skicu.

Anđelovo vatreno koplje je bilo podignuto poput svetionika, pokazujući put. *Nek te anđeli vode na poslu tom.* Čak i *vrsta* anđela koju je Bemini izabrao je delovala bitno. *To je serafim*, shvatio je Lengdon. *Serafim* bukvalno znači "vatreni."

Robert Lengdon nije tip čoveka koji bi ikada tražio potvrdu odozgo, ali kada je pročitao ime crkve u kojoj se skulptura sada nalazila, odlučio je da će možda ipak postati vernik.

Santa Maria della Vittoria.

Vitorija, pomislio je, sa kezom na licu. *Savršeno.*

Uskobeljavši se na noge, Lengdon oseti nalet vrtoglavice. Pogledao je prema vrhu merdevina, pitajući se da li bi trebao da vrati knjigu. *Ma nek ide do đavola*, pomislio je. *Ostaviću to ocu Žakiju.* Zatvorio je knjigu i uredno je sklonio na donju policu.

Disao je plitko dok je napredovao prema blistavom dugmetu kraj elektronskih vrata trezora. Pa ipak, osećao se podmlađen srećnim obrtom.

Međutim, ponestalo mu je sreće pre nego stoje stigao do izlaza.

Trezor je bez ikakvog upozorenja ispustio bolni uzdah. Svetla su se zatamnila i dugme za izlaz se ugasilo. Zatim je arhivski kompleks utonuo u potpuni mrak poput ogromne umiruće zveri. Nekoje upravo isključio struju.

Svete vatikanske katakombe su se nalazile ispod glavnog nivoa bazilike sv. Petra. Na tom mestu su sahranjivane pape.

Vitorija je stigla do podnožja spiralnog stepeništa i ušla u katakombe. Mračni tunel ju je podsetio na CERN-ov veliki hadron sudarač - crn i hladan. Osvetljen samo baterijskim lampama švajcarske garde, tunel je delovao sablasno. Izdubljene niše su prekrivale zidove sa obe strane. Iz otvora su se pomaljale nezgrapne senke sarkofaga, jedva osvetljene svetlom baterijskih lampi.

Jeza joj je ledila kožu. *Hladno je*, rekla je sebi, znajući daje to samo delimično tačno. Imala je osećaj da ih neko posmatra, ne neko od krvi i mesa, već utvare iz mraka. Na poklopcu svake grobnice ležali su kipovi papa u prirodnoj veličini, prikazani kako počivaju, ruku prekrštenih na grudima. Činilo se da ispružena tela izviru iz grobnica, pritiskajući nagore kroz mermerne poklopce, kao da pokušavaju da se otmu svojim svetovnim stegama. Povorka je nastavila dalje i siluete papa su se uzdizale i padale niz zidove, protežući se i nestajući u jezivoj igri senki.

Vitorija nije mogla reći da li je u tišini koja je vladala bilo više poštovanja ili zebnje. Osećala je oboje. Komornik je napredovao zatvorenih očiju, kao daje napamet znao svaki korak. Vitorija je pretpostavljala daje prošao ovom sablasnom stazom mnogo puta od papine smrti... možda da bi se molio kraj njegove grobnice. *Dugo godina sam bio pod njegovim tutorstvom*, rekao je komornik. *Bio mi je poput oca*. Vitorija se setila daje komornik izgovorio ove reci misleći na kardinala koji gaje "spasao" od vojske. Međutim sada je shvatila ostatak priče. Isti taj kardinal koji je uzeo komornika pod svoje kasnije se uzdigao do položaja pape i poveo svog mladog štićenika da mu bude komornik.

To objašnjava mnogo toga, pomisli Vitorija. Oduvek je posedovala dobro naštimovani osećaj za emocije drugih i nešto u vezi sa komornikom ju je mučilo ceo dan. Od kako gaje upoznala, osećala je bol mnogo dublji i ličniji od poražavajuće krize sa kojom je bio suočen. Iza njegove pobožne smirenosti videla je čoveka koga su mučili sopstveni demoni. Sada je znala da njeni instinkti nisu pogrešili. Ne samo da se suočavao sa najozbiljnijom pretnjom u istoriji Vatikana, već je to činio bez svog mentora i prijatelja... sasvim sam.

Vojnici su sada usporili, kao da nisu sigurni gde je tačno u tami sahranjen poslednji papa. Komornik je samouvereno nastavio, da bi se zaustavio pred mermernom grobnicom koja je blistala malo više od ostalih. Na njoj je

bila uklesana figura pokojnog pape. Kada je Vitorija prepoznala njegovo lice sa televizije, obuzeo ju je strah. *Sta mi to radimo?*

"Shvatam da nemamo mnogo vremena", reče komornik. "Ipak vas molim da odvojimo trenutak za molitvu."

Vojnici švajcarske garde su pognuli glave. Vitorija je sledila njihov primer, dok joj je srce bubnjalo kroz tišinu. Komornik je kleknuo pred grobnicom i izgovorio molitvu na italijanskom. Dok je Vitorija slušala njegove reci, neočekivana tuga je izronila u obliku suza... suza prolivenih za svojim mentorom... za svojim svetim ocem. Komornikove reci su se mogle odnositi na njenog oca koliko i na papu.

"Vrhovni oče, savetnice, prijatelju." Komornikov glas je tupo odjekivao prostorijom. "Kada sam bio mlađi, rekao si mi daje glas u mom srce glas Boga. Rekao si mi da ga moram slediti, bez obzira na koja bolna mesta me vodio. Sada čujem taj glas kako od mene traži da uradim nemoguće. Daj mi snage. Podari mi oproštaj. Ono što radim... radim u ime svega u šta si vero-
vao. Amin."

"Amin", prošaputali su stražari.

Amin, Oče. Vitorija je obrisala suze.

Komornik je polako ustao i udaljio se od grobnice. "Pomerite poklopac."

Vojnici su oklevali. "Sinjore", rekao je jedan od njih, "po zakonu smo tu da vas slušamo." Zastao je. "Učinićemo ono što kažete..."

Komornik kao da je čitao mladićeve misli. "Jednog dana ću tražiti vaš oproštaj što sam vas doveo u ovu situaciju. Danas tražim vašu poslušnost.

Vatikanski zakoni su doneseni da zašтите ovu crkvu. Iz istog tog razloga sada tražim od vas da ih prekršite."

Nastupio je trenutak tišine, a onda je glavni stražar izdao naređenje. Tri čoveka su spustila baterijske lampe na pod i njihove senke su poskočile uvis. Osvetljeni odozdo, prišli su grobnici. Upirući rukama o mermerni poklopac blizu čela grobnice, pronašli su oslonac za noge i pripremili se. Na dati znak svi su se napregnuti, gurajući ogromnu ploču. Kada se poklopac nije ni pomerio, Vitorija se skoro ponadala da će biti pretežak. U trenu ju je obuzeo strah od onoga što će otkriti unutra.

Vojnici su pogurali jače, ali kamen se još uvek nije pomerio.

"*Ancora*", reče komornik, zavrćući rukave svoje mantije i spremajući se da pogura sa njima. "*Om!*" Svi su se napregnuti.

Vitorija je upravo htela da se ponudi da pomogne, ali baš tada je poklopac počeo da klizi. Još jednom su pogurali i, uz skoro primalnu škripu kamena o kamen, poklopac je pod uglom skliznuo sa gornjeg kraja grobnice i zaustavio se - papina uklesana glava se sada nalazila dublje u niši, a noge su mu bile ispružene u hodnik.

Svi su ustuknuli.

Jedan od stražara se polako sagnuo i pokupio svoju baterijsku lampu. Zatim ju je uperio prema grobnici. Zrak je na trenutak podrhtavao, a onda ga je stražar umirio. Ostali stražari su se zbili bliže. Čak i u tami, Vitorija je mogla da oseti kako se trzaju. Jedan po jedan su se prekrstili.

Komornik se stresao kada je zavirio u grobnicu, a ramena su mu se pala poput tegova. Dugo je tako stajao pre nego što se okrenuo.

Vitorija se bojala da će usta lesa biti stegnuta samrtnim grčem i da će ona morati da predloži da mu slome vilicu da bi videli jezik. To nije bilo neophodno. Obrazi su se opustili i papina usta su bila širom otvorena..

Jezik mu je bio crn poput smrti.

Nikakvog svetla. Nikakvog zvuka.

Tajni arhiv je bio u potpunom mraku.

Lengdon je upravo shvatao koliko je snažan motivator strah. Bez daha se oteturao kroz tamu do obrtnih vrata. Pronašao je dugme na zidu i lupio ga dlanom. Ništa se nije desilo. Pokušao je ponovo. Vrata su bila isključena. Viknuo je, okrećući se naslepo, ali mu je glas zvučao prigušeno. Iznenada je shvatio svu opasnost situacije u kojoj se nalazio. Pluća su mu se naprezala u nedostatku kiseonika dok mu je adrenalin udvostručio puls. Osećao se kao da gaje neko zviznuo u stomak.

Bacio se svom težinom na vrata i na trenutak je osetio kako se okreću.

Gurnuo je još jednom, dok su mu zvezde iskakale pred očima. Sada je shvatio da se nisu okretala vrata, već čitava prostorija. Ustuknuvši, Lengdon se sapleo o podnožje pokretnih merdevina i tresnuo na pod. Oderao je koleno na ivicu police sa knjigama. Ustao je psujući i pipajući za merdevinama.

Pronašao ih je. Nadao se da su od teškog drveta ili gvozda, ali bio je u pitanju aluminijum. Zgrabio je merdevine i podigao ih poput ovna za razbijanje. Tada je potrčao kroz mrak prema staklenom zidu. Bio je bliže nego što je mislio. Merdevine su udarile pravo u njega, odbijajući se. Po slabom zvuku sudara Lengdon je znao da će mu biti potrebno mnogo više od aluminijumskih merdevina da razbije ovo staklo.

Kada se setio pištolja, obuzela gaje nada, da bi ga napustila sledećeg trenutka. Oružja više nije bilo. Oliveti mu gaje uzeo u papinoj kancelariji, rekavši da ne želi napunjeno oružje u komornikovoj blizini. Tada je to imalo smisla.

Lengdon je ponovo povikao, tiše nego prošli put.

Den Braun

Tada se setio voki-tokija koji je vojnik ostavio na stolu ispred trezora. *Dođavola, zašto ga nisam poneo?* Dok su ljubičaste zvezde počinjale da mu plešu pred očima, Lengdon primora sebe da razmisli. *Bio si zarobljen i pre,* rekao je sebi. *Preživeo si i gore. Bio si samo dete i izvukao si se.* Tama je navirala i gušila ga. *Misli!*

Lengdon se spusti na pod. Okrenu se na leđa i položi ruke pored sebe. Prvi korak je bio da povрати kontrolu.

Opusti se. Čuvaj snagu.

Srce mu je usporilo, ne morajući više da se bori sa gravitacijom da bi pumpalo krv. Bio je to trik koji su koristili plivači da bi obogatili krv kiseonikom između čestih trka.

Ovde ima dovoljno vazduha, rekao je sebi. *Dovoljno. Sada misli.* Iščekivao je, napola se nadajući da će se svetla svakog trenutka upaliti. Nisu. Dok je ležao tako, sada u stanju da diše, obuzela ga je jeziva ravnodušnost. Osetio se smireno. Pokušao je da se odupre.

Pomerićeš se, prokletstvo! Ali šta...

Miki Maus je srećno sijao na Lengdonovom zglobu, kao da uživa u tami: 9:33. Pola sata do *Vatre*. Lengdonu se činilo da ima mnogo više. Umesto da smišlja način da izađe, njegov umje iznenada tražio objašnjenje. *Koje isključio struju? Da lije Rošer proširio pretragu? Zar ga Oliveti ne bi upozorio da sam ovde!* Lengdon je znao da to u ovom trenutku ne predstavlja nikakvu razliku.

Širom otvarajući usta i zabacujući glavu, Lengdon je udisao vazduh što je dublje mogao. Svaki udisaj ga je pekao malo manje od prethodnog. U glavi mu se razbistrilo. Sabrao se i pokrenuo točkice u glavi.

Stakleni zidovi, rekao je sebi. *Ali od prokleta debelog stakla.*

Pitao se da li su neke od ovih knjiga smeštene u teškim, čeličnim kutijama otpornim na vatru. Lengdon ih je s vremena na vreme viđao po arhivima, ali nijednu ovde. Pored toga, bilo bi mu potrebno dosta vremena da pronađe neku u mraku. A i teško da bi mogao podići neku od njih, pogotovo s obzirom na stanje u kojem se nalazio.

Staje sa stolom za ispitivanje? Lengdon je znao daje ovaj trezor, poput prethodnog, imao na sredini sto za čitanje. *Pa šta!* Znao je da ga ne bi mogao podići. Da ne spominjemo da ne bi stigao daleko čak i kad bi mogao da ga vuče. Police su gusto poredane, a prolazi između njih previše uski.

Prolazi su previše uski...

Lengdon se najednom setio.

U naletu samopouzdanja, podigao se prebrzo na noge. Teturajući se u izmaglici naleta krvi u glavu, ispružio je ruku u tami da bi se pridržao. Prsti su mu napipali policu. Sačekao je trenutak, primoravši sebe da se sabere. Biće mu potrebna sva snaga da izvede ovo.

Naslanjajući se na policu poput igrača američkog fudbala na spravi za vežbanje, ukopao se nogama i gurnuo. Stopala su mu skliznula po podu. Polica je zaškripala, ali se nije ni pomerila.

Trebao mu je bolji ugao.

Ponovo napipavši stakleni zid, položio je jednu ruku na njega i žurno napipao put kroz mrak do drugog kraja trezora. Pred njim se iznenada našao zadnji zid i naleteo je na njega, ugruvavši rame. Zaobišao je policu psujući i uhvatio se za nju u visini očiju. Zatim je počeo da se penje, podigavši jednu nogu na staklo iza sebe, a drugu na niže police. Oko njega su padale knjige, lepršajući kroz tamu. Nije ga bilo briga. Insinkt opstanka je davno nadvladao arhivski protokol. Osetio je da mu je ravnoteža poremećena potpunim mrakom i zatvorio je oči, primoravajući mozak da ignoriše čulo vida.

Sada se kretao brže. Što se više penjao, vazduh je bio sve redi. Uspentrao se na gornje police gazeći po knjigama, pokušavajući da nađe uporište i izvlačeći se prema gore. Konačno je stigao do najviše police, poput planinara koji osvaja kamenu liticu. Izbacujući noge iza sebe, uspeo se uz stakleni zid dok se nije našao u skoro horizontalnom položaju.

Sad ili nikad, Roberte, požurivao gaje glas. Kao na nožnoj presi u tere-tani na Harvardu.

Upro je nogama o zid iza sebe, naslonio se rukama i grudima na policu i pogurao je, naprežući se do granice svesti. Ništa se nije desilo.

Boreći se za vazduh, namestio se bolje i pokušao ponovo, ispružajući noge. Polica se jedva primetno pomerila. Pogurao je ponovo i polica se zaljuljala napred-nazad centimetar ili dva.

Lengdon iskoristi kretanje, udahnu vazduh u kome jedva da je još bilo kiseonika i ponovo se odgurnu. Polica se zaljuljala malo više.

Poput ljuljačke, rekao je sebi. Drži ritam. Još malo.

Lengdon je ljuljao policu, ispružajući noge više sa svakim pokušajem. Kvadricepsi su mu goreli i pokušao je da suzbije bol. Klatno je bilo u pokretu. *Još tri puta, bodrio se.*

Bila su potrebna samo dva.

Počelo je trenutkom bestežinskog kolebanja. Zatim su Lengdon i polica počeli da padaju uz grmljavinu knjiga koje su se rušile sa police.

Na pola puta do tla, polica udari u sledeći red. Lengdon se nije puštao, pritiskajući svom težinom prema napred, primoravajući sledeću policu da se preturi. Usledio je trenutak panike u kome se ništa nije dešavalo, a zatim je, škripeći pod težinom, druga polica počela da se krivi. Lengdon je ponovo padao.

Police počеше da se preturaju, jedna za drugom, poput džinovskih domina. Udarci metala o metal, knjige koje su letele na sve strane. Lengdon se čvrsto držao dok je njegova polica odskakala i padala sve niže. Pitao se koliko je ukupno polica bilo. Koliko su teške? Staklo na drugom kraju je debelo...

Den Braun

Lengdonova polica je pala skoro u horizontalan položaj kada je čuo ono stoje čekao - drugačiji zvuk sudara. Daleko odatle. Na kraju trezora. Oštar zveket metala o staklo. Trezor oko njega se zatresao i Lengdon je znao da je poslednja polica, pritisnuta ostalim, udarila svom snagom o staklo. Zvuk koji je usledio bio je najmrskiji zvuk koji je Lengdon ikad čuo.

Tišina.

Nikakva lomljava stakla, samo odjek udara dok je zid prihvatao težinu polica. Ležao je raširenih očiju na hrpi knjiga. Negde u daljini se začula škri-pa. Lengdon zadržava dah da oslušne, ali više nije imao šta da zadržava.

Jedna sekunda. Dve...

Tada je, dok se borio na ivici svesti, Lengdon čuo udaljeno lomljenje..., pukotinu koja se širila preko stakla. Iznenada, staklo je eksplodiralo nalik pucnju iz topa. Polica ispod Lengdona se srušila na pod.

Komadi stakla su pljuštali u mraku poput dobrodošle kiše u pustinji. Uz glasno usisavajuće šištanje, vazduh je pokuljao unutra.

Trideset sekundi kasnije, u vatikanskim katakombama, Vitorija je stajala nad lešom kada je elektronsko kreštanje voki-tokija prekinulo tišinu. Glas koji je treštao iz njega je zvučao zadihano. "Ovde je Robert Lengdon! Da li me iko čuje?"

Vitorija podiže pogled. *Robert!* Nije mogla da poveruje koliko je iznenada poželela daje pored nje.

Vojnici su razmenili zbunjene poglede. Jedan od njih je uzeo stanicu sa svog pojasa. "G. Lengdon? Vi ste na kanalu tri. Komandant čeka da mu se javite na kanalu jedan."

"Znam da je na kanalu jedan, prokletstvo! Ne želim da govorim sa njim. Treba mi komornik. Odmah! Neka mi ga neko pronađe."

Lengdon je stajao među slomljenim staklom u tami tajnog arhiva, pokušavajući da dođe do daha. Osetio je toplu tečnost na levoj ruci i znao je da krvari. Trgao se kada je iznenada čuo komornikov glas.

"Ovde komornik Ventreska. Šta se dešava?"

Lengdon pritisnu dugme dok mu je srce i dalje tuklo. "Mislim daje neko upravo pokušao da me ubije!"

Na vezi se čula samo tišina.

Lengdon pokuša da se pribere. "Takođe sam saznao gde će se desiti sledeće ubistvo."

Glas koji mu je odgovorio nije bio komornikov. Pripadao je komandantu Olivetiju: "G. Lengdon. Nemojte više reći ni reci."

87

Lengdonov sat, umrljan krvlju, pokazivao je 9:41 dok je trčao preko dvorišta Belvedere i prilazio fontani ispred centra za bezbednost švajcarske garde. Njegova ruka je prestala da krvari i sada je bolela mnogo gore nego što je izgledala. Kada je stigao, izgledalo je kao da su se svi skupili u isto vreme - Oliveti, Rošer, komornik, Vitorija i šačica vojnika.

Vitorija je odmah potrčala prema njemu. "Roberte, povređen si."

Oliveti se našao ispred Lengdona pre nego što je ovaj stigao da odgovori. "G. Lengdon, laknulo mi je što vidim da ste u redu. Žao mi je zbog nespo- razuma sa arhivom."

"Nespo razuma?" napao gaje Lengdon. "Prokleta dobro ste znali..."

"Bila je to moja krivica", rekao je Rošer, istupajući skrušeno. "Nisam imao pojma da ste u arhivu. Delovi naših belih zona su povezani sa tom zgra- dom. Proširivali smo pretragu. Ja sam isključio struju. Da sam znao..."

"Roberte", reče Vitorija, uzimajući ga za povređenu ruku i ispitujući je, "papa je otrovan. Ubili su ga iluminati."

Lengdon je čuo reci, ali jedva da ih je razumeo. Bio je prezasićen. Osećao je samo toplinu Vitorijinih ruku.

Komornik je izvadio svilenu maramicu iz svoje mantije i pružio je Leng- donu. Nije rekao ništa. Njegove zelene oči su bile ispunjene novom vatrom.

"Roberte", požurivala gaje Vitorija, "rekao si da si otkrio gde će sledeći kardinal biti ubijen?"

Lengdon se lakomisleno zaletio. "Jesam, u pitanju je..."

"Ne", prekinuo ga je Oliveti. "G. Lengdon, kada sam vas zamolio da ne progovorite više ni reč preko voki-tokija, imao sam razloge za to." Obratio se šačici okupljenih članova švajcarske garde. "Izvinite nas, gospodo."

Vojnici su se povukli u centar za bezbednost. Bez gundanja. Samo po- slušnost.

Oliveti se okrenuo ka preostaloj grupi. "Koliko god da mi je teško da ovo kažem, ali ubistvo pape je delo koje bi moglo biti izvedeno samo uz pomoć nekoga unutar ovih zidova. Radi dobrobiti svih, ne možemo verovati nikome. Uključujući i naše vojnike." Izgledalo je kao da ga ove reci povređuju.

Rošer se unervozio. "Pomoć iznutra nagoveštava da..."

"Tako je", reče Oliveti. "Integritet naše pretrage je ugrožen. Pa ipak, to je rizik koji moramo preuzeti na sebe. Nastavite da tražite."

Izgledalo je kao da se Rošer sprema da nešto kaže, ali je razmislio malo bolje i okrenuo se da pođe.

Komornik duboko udahnu. Nije rekao još ni reci i Lengdon u njemu pre- pozna novu napetost, kao daje stigao do prekretnice.

"Komandante?" reče komornik nepopustljivim glasom. "Prekinuću konklavu."

Oliveti napući usne i pogleda ga turobno. "Savetujem vam da to ne činite. Još uvek imamo dva sata i dvadeset minuta."

"Tek otkucaj srca."

Oliveti mu se sada obratio izazivački. "Šta nameravate da uradite? Da sami evakuišete kardinale?"

"Nameravam da spasem ovu crkvu pomoću ono malo moći koju mi je Bog podario. Šta ću dalje raditi više nije vaša briga."

Oliveti se uspravio. "Šta god da planirate da uradite..." Zastao je. "Nemam autoritet da vas sprečim. Pogotovo u svetlu mog očiglednog neuspeha kao šefa obezbeđenja. Od vas samo tražim da sačekate... Sačekajte dvadeset minuta... do deset sati. Ako je informacija g. Lengdona tačna, možda još uvek ima šanse da uhvatim ubicu. Još uvek ima šanse da ispoštujemo proceduru i dekorum."

"Dekorum?" Komornik se prigušeno nasmejao. "Davno smo za sobom ostavili formalnosti, komandante. U slučaju da niste primetili, mi smo u ratu." Jedan vojnik je izašao iz centra za bezbednost i doviknuo komorniku, "Sinjore, upravo su mi javili da su doveli izveštača BBC-ja, g. dika." Komornik klimnu glavom. "Neka me on i njegov kameraman sačekaju ispred Sikstinske kapele."

Olivetijeve oči se raširiše. "Šta to radite?"

"Dvadeset minuta, komandante. Samo toliko vam dajem." Zatim je otišao. Kada je Olivetijev "alfa romeo" izleteo iz Vatikana, ovoga puta ga nije pratila kolona neobebeženih vozila. Na zadnjem sedištu, Vitorija je previjala Lengdonovu ruku koristeći pribor za prvu pomoć koji je pronašla u odeljku za rukavice.

Oliveti je zurio pravo ispred sebe. "U redu, g. Lengdon. Kuda idemo?"

Čak i sa pričvršćenom i uključenom sirenom, Olivetijev "alfa romeo" nije privlačio pažnju dok je jurio preko mosta, u srce starog Rima. Sav saobraćaj se kretao u suprotnom smeru, prema Vatikanu, kao da je Sveta stolica odjednom postala mesto najžešće zabave u Rimu.

Lengdon je sedeo na zadnjem sedištu, a glava mu je bućala od pitanja.

Pitao se staje sa ubicom, da li će ga ovoga puta uhvatiti, hoće li im reći ono što ih zanima, da li je već prekasno. Koliko još imaju pre nego što koinor-

nik saopšti gomili na Trgu sv. Petra da su u opasnosti? Incident u trezoru ga je i dalje mučio. *Greška.*

Oliveti nije pipao kočnicu dok je navodio urličući "alfa romeo" prema crkvi Santa Marija dela Vitorija. Lengdon je znao da bi u bilo kojoj drugoj situaciji njegovi zglobovi pobeleli od stezanja sedišta. Međutim, u ovom trenutku se osećao kao pod anestezijom. Samo ga je pulsiranje u ruci podsećalo gde se nalazi.

Nad njihovim glavama je zavijala sirena. *Ništa mu ne može bolje javiti da dolazimo*, pomisli Lengdon. A ipak su imali izvanredno prolazno vreme. Pretpostavio je da će Oliveti ugasiti sirenu kada stignu bliže cilju.

Našavši malo vremena da sedne i razmisli, Lengdon je registrovao vest o ubistvu pape i zapanjenost koja ju je pratila. Pomisao je bila neshvatljiva, a ipak je delovala kao sasvim logična stvar. Infiltracija je oduvek bila osnovni izvor snage iluminata - pretakanje moći iznutra, a nije da pape i ranije nisu ubijane. Kolale su glasine o bezbrojnim izdajama, mada bez autopsije nijedna nikad nije potvrđena. Sve doskora. Akademici su nedavno dobili odobrenje da rendgenom pregledaju grobnicu pape Selestina V, koji je navodno ubijen od strane svog previše nestrpljivog naslednika, Bonifacija VIII. Istraživači su se nadali da bi rendgenski zraci mogli otkriti nekakav mali nagoveštaj prljave igre - možda slomljenu kost. Začudo, snimak je otkrio ekser od dvadeset i pet centimetara zabijen u papinu lobanju.

Lengdon se sada prisećao serije isečaka koje su mu pre nekoliko godina poslali kolege izučavaoci iluminata. U početku je mislio da je u pitanju šala, pa je otišao do harvardske zbirke mikrofilmova da potvrdi autentičnost članaka. Začudo, bili su autentični. Sada ih je čuvao na svojoj oglasnoj tabli, kao primere kako čak ugledne i medijske kuće ponekad ponese iluminatska paranoja. Iznenada su mu teorije medija delovale mnogo manje paranoično. Lengdon se jasno sećao članaka...

BRITANSKA TELEVIZIJSKA KORPORACIJA

14. jun, 1998.

Papa Jovan Pavle I, koji je umro 1978, bio je žrtva zavere masonske lože P2... Tajno udruženje P2 je odučilo da ukloni Jovana Favia I kada su shvatili daje čvrsto resio da otpusti američkog nadbiskupa Pola Marcinkusa sa mesta predsednika Vatikanske banke. Banka je bila umešana u sumnjive finansijske poslove sa masonskom ložom...

¹ NJUJORKTAJMS

i 24. avgust, 1998.

Zašto je pokojni Jovan Pavle I nosio košulju u krevetu? Zašto je bila pocepana? Pitanja tu ne prestaju. Nije bilo lekarske istrage. Kardinal Viljo je /uهرانio autopsiju žalostio ni nad jednim papom do tada nije obavljen post-

/ ?

mortem. A lekovi Jovana Pavla su misteriozno nestali sa njegovog noćnog stočića, zajedno sa naočarama, papučama i testamentom.

LONDON DEJLI MEJL

27. avgust, 1998.

...zavera u koju je bila uključena moćna, nemilosrdna i ilegalna masonska loža sa pipcima koji se pružaju u Vatikan.

Mobilni telefon u Vitorijinom džepu je zazvonio, milosrdno brišući ovo sećanje iz Lengdonovog uma. Vitorija se javila, očigledno ne shvatajući ko bi mogao daje zove. Čak i sa metra udaljenosti, Lengdon je prepoznao laseru sličan glas na vezi.

"Vitorija? Ovde je Maksimilijan Koler. Jesi li već pronašla antimateriju?"

"Maks? Jesi li dobro?"

"Video sam vesti. Nije bilo ni pomena o CERN-u i antimateriji. To je dobro. Šta se dešava?"

"Nismo još locirali kanister. Situacija je kompleksna. Robert Lengdon se pokazao od velike pomoći. Napredovali smo u potrazi za čovekom koji ubija kardinale. Upravo idemo prema..."

"G-đice Vetra", prekinu je Oliveti. "Rekli ste dovoljno."

Pokrila je slušalicu, vidno iznervirana. "Komandante, to je predsednik CERN-a. Naravno da ima pravo da..."

"Ima pravo", odbrusi joj Oliveti, "da bude ovde i da rešava ovu situaciju.

Pričate na otvorenoj vezi. Rekli ste dovoljno."

Vitorija duboko udahnu. "Maks?"

"Možda imam neke informacije za tebe", reče Maks. "O tvom ocu... Mislim da znam kome je rekao za antimateriju."

Vitorijino lice se smrači. "Maks, moj otac nije rekao nikome."

"Vitorija, bojim se da tvoj otac jeste rekao nekome. Moram da proverim spisak posetilaca. Čućemo se uskoro." Linija zaneme.

Vitorija je bila bleđa poput voštane figure dok je vraćala telefon u džep.

"Jesi li dobro?" upita je Lengdon.

Vitorija klimnu glavom, dok je drhtanje njenih prstiju otkrivalo laž.

"Crkva se nalazi na Trgu Barberini", reče Oliveti, isključujući sirenu i gledajući na sat. "Imamo devet minuta."

Kada je Lengdon prvi put otkrio lokaciju treće oznake, mesto na kome se crkva nalazila mu je upalilo sićušnu lampicu u glavi. *Trg Barberini*. Nešto u vezi sa imenom je zvučalo poznato... nešto čega se nije mogao setiti. Lengdon sada shvati šta je to bilo. Na trgu se nalazila kontroverzna stanica podzemne železnice. Pre dvadeset godina, konstruktori podzemnog terminala su izazvali uzbunu **među** istoričarima **umetnosti**, koji su se uplašili da će

kopanje ispod Trga Barberini preturiti obelisk od nekoliko tona koji je stajao u centru. Gradski urbanisti su premestili obelisk i na njegovom mestu postavili malu fontanu nazvanu *Triton*.

U Berninijevo vreme, shvatio je Lengdon, *na Trgu Barberini se nalazio obelisk!* Kakve god daje sumnje Lengdon gajio u vezi sa lokacijom treće oznake, sada su u potpunosti iščezle.

Na blok udaljenosti od trga, Oliveti skrenu u jednu uličicu, doveze kola do polovine puta i zaustavi se uz škripu kočnica. Skinuo je jaknu, zavrnuo rukave i napunio oružje.

"Ne smemo da rizikujemo da vas neko prepozna", reče. "Vas dvoje ste bili na televiziji. Želim da budete na drugoj strani trga, izvan vidokruga, i da pazite na glavni ulaz. Ja idem pozadi." Izvadio je poznati pištolj i pružio ga Lengdonu. "Za svaki slučaj."

Lengdon napravi grimasu. Po drugi put danas su mu uvaljivali pištolj. Spustio gaje u džep od sakoa. Dok je to radio, shvatio je da je još uvek nosi stranicu iz *Dijagrama*. Zaboravio je da je vrati. Zamislio je vatikanskog kustosa kako kolabira u grčevima besa na samu pomisao da se ovaj neprocenjivi predmet vucara po Rimu poput nekakve turističke mape. Tada se Lengdon seti hrpe polomljenog stakla i razbacanih dokumenata koje je ostavio u arhivu. Kustos je imao drugih briga. *Ako arhiv uopštepreživi noć...*

Oliveti je izašao iz auta i pokazao rukom niz uličicu. "Trg je na onoj strani. Držite oči otvorene i klonite se nevolje." Potapšao je telefon za svojim pojasom. "G-đice Vetra, da proverimo vaše automatsko biranje."

Vitorija izvadi svoj telefon i pritisnu dugme. Olivetijev telefon poče nečujno da vibrira za pojasom.

Komandant klimnu glavom. "Odlično. Ako vidite bilo šta, želim da znam za to." Repetirao je oružje. "Ja ću čekati unutra. Ovaj paganin je moj."

U tom trenutku, u blizini zazvoni još jedan mobilni telefon.

Hašašin se javio "Govori."

"To sam ja", reče glas. "Janus."

Hašašin se nasmešio. "Zdravo, gospodaru."

"Tvoja lokacija je otkrivena. Dolaze da te spreče."

"Zakasnili su. Već sam obavio pripreme."

"Dobro. Potrudi se da umakneš živ. Imamo još posla."

"Svako ko mi stane na put će umreti."

"Oni koji ti stoje na putu su sposobni."

s "Govoriš o američkom naučniku?"

"Znaš za njega?"

Hašašin se zacerekao. "Hladnokrvan je, ali naivan. Pričali smo preko telefona. Sa njim je žena koja mu je sušta suprotnost." Ubica je osetio komešanje požude kada se setio vatrenog temperamenta ćerke Leonarda Vetre.

Nastupio je trenutak tišine na vezi, prvo oklevanje koje je hašašin ikada osetio kod svog iluminatskog gospodara. Janus konačno progovori. "Elirrm niši ih, ako to bude neophodno."

Ubica se nasmešio. "Smatraj to obavljenim." Osetio je toplo iščekivanje koje se širilo njegovim telom. *Mada ću ženu možda zadržati kao nagradu.*

Na Trgu sv. Petra izbio je rat.

Trg je eksplodirao u besnoj pomami. Kamioni medija su uletali poput oklopnih vozila koja osvajaju plaže. Izveštači su rasklapali ultramodernu opremu, poput vojnika koji se spremaju za bitku. Svuda duž rubova trga, mreže su se borile za položaj dok su izvlačili najnovija oružja u medijskom ratu - monitore sa ravnim ekranom.

Monitori sa ravnim ekranom su predstavljali ogromne video-ekrane koji su se mogli sastaviti na krovovima kamiona ili montažnim skelama. Ekрани su služili kao neka vrsta reklamnih tabli televizijskih mreža, koje su prenosile program mreže i korporativni logo poput drajv-in bioskopa. Ako je ekran bio dobro postavljen - na primer, ispred mesta događaja - konkurentska mreža nije mogla snimati priču, a da u njoj ne reklamira svog konkurenta.

Trg je brzo postajao ne samo poprište multimedijuskog cirkusa, već i frenetičnog javnog bdenja. Posmatrači su navirali sa svih strana. Otvoreni prostor na obično prostranom trgu se velikom brzinom pretvarao u vrednu robu. Ljudi su se gomilali oko visokih monitora sa ravnim ekranom, slušajući direktne izveštaje u ošamućujućem uzbuđenju.

Na samo stotinak metara odatle, iza debelih zidova bazilike sv. Petra, sve je bilo mirno. Poručnik Šartran i preostala tri vojnika su napredovali kroz tamu. Pretraživali su brod crkve, noseći naočare za infracrveno osmatranje i mašuci detektorima pred sobom. Pretraga delova Vatikana dostupnih javnosti do sad nije dala nikakve rezultate.

"Bolje da ovde skinete naočare", reče stariji stražar.

Šartran je to već radio. Približavali su se niši palijuma - uvučenom delu u centru bazilike. Bila je osvetljena sa devedeset devet uljanih lampi i pojačano infracrveno osvetljenje bi ih zaslepilo.

Šartranu je prijalo da skine teške naočari i protegne vrat dok su ulazili u uvučenu nišu daje pregledaju. Prostorija je bila prelepa... zlatna i blistava. Nije još bio ovde.

Šartranu se činilo da svakog dana od kako je došao otkriva neku novu vaticansku misteriju. Ove uljane lampe su jedna od njih. Bilo je tačno devedeset devet lampi koje su gorele neprekidno. To je deo tradicije. Sveštenici su budno punili lampe posvećenim uljima, starajući se da nijedna ne dogori. Priča se da će goreti do kraja vremena.

Ili bar do ponoći, pomisli Šartran, osećajući kako mu usta ponovo postaju suva.

Šartran je prešao detektorom preko uljanih lampi. Tu nije bilo ničega. Nije bio iznenađen; kanister je, prema video-snimku, bio sakriven na *mračnom* mestu.

Dok se kretao kroz nišu, naišao je na krupnu rešetku koja je prekrivala otvor u podu. Otvor je vodio do strmog i uskog stepeništa koje se spuštalo u dubinu. Čuo je priče o onome što se nalazilo dole. Na sreću, oni neće morati da silaze. Rošerova naređenja su bila jasna. *Pretražite samo oblasti dostupne javnosti; ignorišite bele zone.*

"Šta to miriše?" upitao je, udaljavajući se od rešetke. Iz niše se širio opijajuće sladak miris.

"Isparenja iz lampi", odgovorio je jedan od njih.

Šartran se iznenadio. "Pre mi miriše na kolonjsku vodu nego na kerozin."

"Nije to kerozin. Ove lampe se nalaze blizu papskog oltara, pa je za njih potrebna specijalna, ambijentalna mešavina - etanol, šećer, butan i parfem."

"*Butan?*" Šartran je nervozno pogledao lampe.

Stražar klimnu glavom. "Nemoj ga prosuti po sebi. Miriše rajski, ali peče kao sam pakao."

Vojnici su okončali pretragu niše palijuma i nastavili kroz baziliku kada su se njihovi voki-tokiji oglasili.

Bila su to nova naređenja. Vojnici su ih slušali u šoku.

Izgleda da je došlo do nepovoljnog razvoja događaja, o čemu se nije moglo razgovarati preko radija, ali zbog kojih je komornik odlučio da raskrsti sa tradicijom i prekine konklavu da bi se obratio kardinalima. Ovo se još nikada nije dogodilo. Sa druge strane, shvatio je Šartran, Vatikan još nikada nije sedeo na nečemu što je predstavljalo neoteričnu verziju nuklearne bombe. Šartrana je utešilo saznanje daje komornik preuzimao komandu. Komornik je osoba koju je Šartran u Vatikanu najviše cenio. Neki od vojnika su mislili daje komornik *beato* - religiozni fanatik čija se ljubav prema Bogu graničila sa opsesijom - ali čak i oni su se slagali... kada je u pitanju borba protiv neprijatelja vere, komornik je bio neko ko će igrati grubo i neće pokleknuti.

Pripadnici švajcarske garde su ove nedelje često viđali komornika tokom priprema za konklavu i svi su komentarisali daje bio pomalo rastrojen, a njegove zelene oči ispunjene napetošću. To nije bilo nikakvo iznenađenje,

rekli su svi; ne samo da je komornik bio odgovoran za planiranje svete konklave, već je morao time da se bavi neposredno nakon gubitka svog mentora, pape.

Šartran je bio u Vatikanu samo nekoliko meseci kada je čuo priču o bombi koja je raznela komornikovu majku pred njegovim dečijim očima. *Bomba u crkvi... a sada se sve dešava ponovo*. Nažalost, vlasti nikada nisu uhvatile kopilad koja su postavila bombu... rekli su daje u pitanju verovatno nekakva antihrišćanska teroristička grupa i slučaj nikada nije zaključen. Nije ni čudo što je komornik prezirao apatiju.

Pre nekoliko meseci, tokom tihog popodneva u Vatikanu, Šartran je naleteo na komornika. Komornik je izgleda prepoznao Šartrana kao novog gardistu i pozvao ga da mu se pridruži u šetnji. Nisu pričali ni o čemu određenom i Šartran se brzo opustio u komornikovom društvu.

"Oce", rekao je Šartran, "mogu li vam postaviti neobično pitanje?" :

Komornik se osmehnuo. "Samo ako ti mogu dati neobičan odgovor."

Šartran se nasmejao. "Postavio sam pitanje svakom svešteniku koga poznajem i još uvek mi nije jasno."

"Šta te muči?" Komornik ih je vodio ostrim, brzim koracima, a njegova mantija je letela na sve strane dok je hodao. Njegove crne cipele gumenih donova su delovale odgovarajuće, mislio je Šartran, kao odrazi čovekove suštine... moderne ali smerne, sa tragovima nošenja.

Šartran je duboko udahnuo. "Ne razumem ovu stvar sa *svemoćnošću* i *blagonaklonošću*."

Komornik se nasmešio. "Čitao si Sveto pismo."

"Pokušavao sam."

"Zbunjen si time što Biblija opisuje Boga kao svemoćno i blagonaklono božanstvo."

"Upravo tako."

"Svemoćan i blagonaklon u suštini znači da je Bog svemoguć i dobronameran."

"Jasan mi je koncept. Samo što... čini mi se da tu postoji kontradikcija."

"Da. Kontradikcija je bol. Ljudsko gladovanje, ratovi, bolesti..."

"Tako je!" Šartran je znao da će komornik razumeti. "Užasne stvari se dešavaju na ovom svetu. Ljudska tragedija deluje kao dokaz da Bog nikako ne može biti *istovremeno* svemoguć i dobronameran. Da nas *voli* i ima *moć* da promeni stanje u kojem se nalazimo, On bi sprečio naš bol, zar ne?"

Komornik se namrštio. "Da li bi?"

Šartranu je bilo neprijatno. Da li je prekoračio granicu? Je li ovo bilo jedno od onih religioznih pitanja koje se jednostavno ne postavlja? "Pa... ako nas Bog voli i može da nas zaštiti, *morao* bi da to uradi. Čini se kao daje ili svemoćan i nebrizljiv, ili blagonaklon i nesposoban da pomogne."

"Imate li dece, poručnice?"

Šartran je pocrveneo. "Ne, sinjore."

"Zamislite da imate osmogodišnjeg sina... da li biste ga voleli?"

"Naravno."

"Da li biste učinili sve što je u vašoj moći da u njegovom životu ne bude bola?"

"Naravno."

"Da li biste mu dozvolili da vozi skejtbord?"

Šartran se trgao. Komornik je uvek bio neobično obavešten za sveštenika. "Da, pretpostavljam", rekao je Šartran. "Naravno, pustio bih ga da vozi skejtbord, ali bih mu rekao da pazi."

"Znači, kao detetov otac, dali biste mu neke osnovne, dobre savete i pustili biste ga da sam živi svoj život."

"Ne bih trčao za njim i tetošio ga, ako ste na to mislili."

J: "Ali šta ako bi odrao koleno?"

■-■ "Naučio bi da bude pažljiviji."

Komornik se nasmešio. "Znači, iako biste imali *moć* da intervenišete i sprečite povredu svog deteta, *izabrali* biste da pokažete svoju ljubav tako što biste ga pustili da sam nauči svoje lekcije?"

"Naravno. Bol je deo odrastanja. Tako učimo."

, Komornik je klimnuo glavom. "Upravo tako."

90

Lengdon i Vitorija su posmatrali Trg Barberini iz senki uličice na zapadnom uglu. Crkva je bila preko puta njih, magličasta kupola koja je izranjala iz blede gomile zgrada sa druge strane trga. Noć je sa sobom donela dobrodošlu svežinu i Lengdonu je iznenadilo stoje trg pust. Kroz otvorene prozore iznad njih, trešteći televizori su podsećali Lengdona gde su svi otišli.

"...još uvek nema komentara iz Vatikana... iluminatska ubistva dvojice kardinala... satanističko prisustvo u Rimu... govorkanja o još dubljoj infiltraciji..."

Vest se proširila poput Neronovog požara. Rim je slušao opčinjen, kao i ostatak sveta. Lengdon se pitao da li će stvarno biti u stanju da zaustave ovaj zahuktali voz. Dok je posmatrao trg i čekao, Lengdon je shvatio daje, uprkos širenju moderne gradnje, trg i dalje upadljivo eliptičnog oblika. Visoko iznad njih, poput nekakvog modernog hrama podignutog u čast heroja iz prošlosti, na krovu luksuznog hotela je treptao ogroman neonski natpis. Vitorija ga je već pokazala Lengdonu. Natpis je delovao jezivo prikladno.

HOTEL BERNINI

"Pet do deset", reče Vitorija, proučavajući trg mačjim očima. Tek stoje to izgovorila, zgrabila je Lengdona za ruku i povukla ga nazad u senku. Pokazala je prema sredini trga.

Lengdon je pratio njen pogled. Kada je video staje pokazivala, ukočio se. Pred njima su se pojavile dve mračne figure, prolazeći ispod ulične lampe. Obe su bile ogrnute, a glave su im bile pokrivene tamnim maramama, tradicionalnom nošnjom katoličkih udovica. Lengdon je pretpostavio da su u pitanju žene, ali u mraku nije mogao biti siguran. Jedna je delovala starije i kretala se bolno i pognuto. Druga, veća i snažnija, pomagala joj je.

"Daj mi pištolj", reče Vitorija.

"!?"

"Ne možeš tek tako..."

Okretno kao mačka, Vitorija je ponovo uvukla i izvukla ruku iz njegovog džepa. Pištolj je blistao u njenoj ruci. Zatim je, u apsolutnoj tišini, kao da joj stopala nisu ni dodirivala kaldrmu, krenula ulevo kroz senke, praveći luk preko trga da bi prišla paru s leđa.

Lengdon je stajao kao hipnotisan dok se Vitorija udaljavala. Tada je, psujući sebi u bradu, požurio za njom.

Par se kretao polako i Lengdonu i Vitoriji nije trebalo ni pola minuta da im priđu iza leđa. Vitorija sakri pištolj ispod nehajno prekrštenih ruku, tako da ne bude na vidiku ali dostupan u deliću sekunde. Napredovala je sve brže i brže kako se razdaljina smanjivala i Lengdon se borio da održi korak. Vitorija ga popreko pogleda kada je cipelom zakačio kamenčić koji je otčegrtao po pločniku. Ali ga par izgleda nije čuo. Pričali su.

Na desetak metara razdaljine, Lengdon je mogao da razabere glasove.

Nije čuo reci. Samo slabašan žagor. Kraj njega, Vitorija se kretala sve brže sa svakim korakom. Ruke su joj se opustile i pištolj je provirio. Sedam metara. Glasovi su bili jasniji -jedan mnogo glasniji od drugog. Besan. Prekora. Lengdonu je delovao kao glas starije žene. Nabusit. Androgen. Napredovao se da čuje staje govorila, ali drugi se glas prolomio kroz noć.

"*Mi scusi!*" Vitorijin prijateljski ton osvetli trg poput baklje.

Lengdon se trgao kada se ogrnuti par zaustavio u mestu i počeo da se okreće. Vitorija je nastavila da im prilazi, sada još brže, presecajući im put. Neće imati vremena da reaguju. Lengdon shvati da se zaustavio u mestu. S leđa je video kako se Vitorijine ruke opuštaju i šaka sa pištoljem se podiže. Tada je preko njenog ramena video lice, sada obasjano uličnom svetiljkom. Uхватила gaje panika i skočio je napred. "Vitorija, ne!"

Međutim, činilo se daje Vitorija bila za delić sekunde ispred njega. Pokretom brzim koliko i nehajnim, ponovo je podigla ruke i sklonila pištolj, obgrlivši sebe kao žena koja pokušava da se zagreje u prohladnoj noći. Lengdon se doteturao do **nje, skoro se** sudarajući s; i ogrnutim parom pred njima.

"Buona sera", promrmljala je Vitorija, glasom uzdrmanim pramenom. Lengdon uzdahnu s olakšanjem. Pred njima su stajale dve starije žene i mrštile se ispod svojih marama. Jedna od njih je bila toliko stara da je jedva stajala. Druga joj je pomagala. Obe su stiskale brojanice. Bile su zbunjene iznenadnim susretom.

Vitorija se nasmešila, iako je delovala uzdrmano. "*Dov'e la chiesa Santa Maria della Vittoria?* Gde je crkva..."

Dve žene su istovremeno pokazale prema glomaznoj silueti zgrade u pravcu iz kojeg su došli. "*E la.*"

"*Grazie*", reče Lengdon, spuštajući ruke na Vitorijina ramena i nežno je povlačeći unazad. Nije mogao da veruje da su zamalo napali dve starije gospođe.

"*Non sipuo entrare*", upozorila ih je jedna žena. "*E chiusa temprano.*"

"Zatvorena je ranije?" iznenadila se Vitorija. "*Perche?*"

Obe žene su joj objasnile u isto vreme. Zvučale su iznervirano. Lengdon je shvatio samo deo gundajućeg italijanskog. Izgleda da su žene bile u crkvi pre petnaest minuta i molile se za Vatikan u vreme nevolje, kada se pojavio neki čovek i rekao im da se crkva zatvara ranije.

"*Hanno conosciuto l'uomo?*" zanimalo je Vitoriju, koja je zvučala nape-to. "Da li ga poznajete?"

Žene su odmahnule glavama. Čovek je bio *straniero crudo*¹⁹, objasnile su, i naterao je sve da napuste crkvu, čak i mladog sveštenika i domara, koji su rekli da će pozvati policiju. Ali uljez se nasmejao i rekao im da se pobrinu da policija ponese kamere.

Kamere? zapitao se Lengdon.

Žene su glasno zakokodakale i nazvale čoveka *bar-arabo*. Zatim su gundajući nastavile svojim putem.

"*Bar-arabo?*" upitao je Lengdon Vitoriju. "Varvarin?"

Vitorija se naglo uozbiljila. "Ne baš. *Bar-arabo* je pogrдна igra recima.

Znači *Arabo*... Arapin."

Lengdon zadržta i okrenu se prema obrisu crkve. Kako je to uradio, primetio je nešto na obojenom prozoru crkve. Od prizora gaje obuzela strava. Nesvesna toga, Vitorija izvadi mobilni telefon i pritisnu automatsko biranje. "Upozoriću Olivetija."

Lengdon je bez reci posegao prema njoj i uhvatio je za ruku. Drhtavim prstom je pokazao prema crkvi.

Vitorija je ispustila uzdah.

U zgradi su se, poput zlih očiju koje sijaju kroz obojena stakla... videli rastući odblesci plamena.

¹⁹ Ncvnspitani Mraiuu', ihl. (prini. pa-v).

91

T engdon i Vitorija su poleteli prema glavnom ulazu u crkvu Santa Marija L dela Vitorija, da bi otkrili da su drvena vrata zaključana. Vitorija je ispalila tri hica iz Olivetijevog pištolja u prastaru bravu i ona se raspala.

Crkva nije imala predvorje, tako da se čitavo svetište ukazalo pred njima u jednom zapanjujućem prizoru kada su Vitorija i Lengdon otvorili glavna vrata. Scena je bila tako neočekivana, tako bizarna, da je Lengdon morao da zatvori oči i ponovo ih otvori pre nego što je njegov um mogao da je prihvati.

Crkva je bila ukrašena u raskošnom baroknom stilu... sa pozlaćenim zidovima i oltarima. Na sredini svetišta, ispod glavne kupole, drvene klupe su bile visoko naslagane i gorele su poput nekakve epske pogrebne lomače. Vatra se podizala prema kupoli. Kako su Lengdonove oči pratile uskovitlani pakleni oganj, sva stravičnost ovog prizora se spustila na njega poput grabljivice.

Visoko iznad njihovih glava, sa leve i desne strane plafona su visila dva kabla - žice koje su se koristile za njihanje kandila iznad okupljenih vernika. Međutim, na ovim žicama sada nije bilo kandila. Niti su se njihale.

Upotrebljene su za nešto drugo...

Sa kablova je visilo ljudsko biće. Neodeven čovek. Oba ručna zgloba su mu bila vezana kablovima i bio je rastegnut skoro do tačke kidanja. Ruke su mu bile širom ispružene, kao da je prikucan za nekakav nevidljivi krst koji lebdi u božijoj kući.

Lengdon je bio paralizovan dok je zurio uvis. Trenutak kasnije, bio je svedok konačne grozote. Starac, još uvek živ, podigao je glavu. Par užasnutih očiju gledao je nadole u nemom pozivu u pomoć. Na njegovim grudima se video sprženi amblem. Bio je žigosan. Lengdon ga nije jasno razaznao, ali je znao stajati na njemu pisalo. Dok su se plamenovi uspinjali naviše, palacajući oko čovekovih nogu, žrtva ispusti krik bola, a telo joj zadrhta.

Kao poteran nekakvom nevidljivom silom, Lengdon oseti kako iznenada juri niz brod crkve prema požaru. Dok se približavao, pluća su mu se ispunila dimom. Tri metra od ognja, Lengdon pri punoj brzini nalete na zid vreline. Koža na licu gaje zapekla i ustuknuo je, zaklanjajući oči i padajući na mermerni pod. Uspravivši se, ponovo krenu napred, štiteći lice rukama.

Istog trenutka je znao. Vatra je bila previše vrela.

Ponovo se povlačeći, osmotrio je zidove kapele. *Teška tapiserija*, pomislio je. *Kad bih nekako uspeo da ugušim...* Alije znao da neće pronaći tapiseriju. *Ovo je barokna kapela, Roberte, ne nekakav prokleti nemački zamak!* M~~u~~//Naterao je sebe da ponovo pogleda prema okačenom čoveku.

Dim i plamenovi su se kovitali u kupoli visoko iznad njega. Kablovi za kandila su se pružali od čovekovih ruku, uzdužući se prema tavanici, gde su prolazili kroz čekrke i ponovo se spuštali do metalnih klinova sa obe strane crkve. Lengdon pogleda prema jednom od klinova. Nalazio se visoko na zidu ali je znao da će se, ako uspe da dođe do njega i olabavi jednu od žica, tenzija smanjiti i čovek će se odnjhati van domašaja vatre.

Plamen iznenada buknu uvis i Lengdon odozgo ču vrisak koji je parao uši. Koža na čovekovim tabanima je bila prekrivena plikovima. Kardinal je bio pečen naživo. Lengdon usredsredi svoju pažnju na klin i potrča prema njemu.

U zadnjem delu crkve, Vitorija je stezala poleđinu klupe, pokušavajući da se pribere. Prizor nad njenom glavom je bio stravičan. Primorala je sebe da skrene pogled. *Učini nešto!* Pitala se gde je Oliveti. Je li video hašašina? Da li gaje uhvatio? Gde su bili sada? Vitorija je krenula da pomogne Lengdonu, ali ju je zaustavio nekakav zvuk.

Pucketanje plamena je svakog trenutka bivalo sve glasnije, ali je postojao i drugi zvuk. Metalno vibriranje. U blizini. Činilo se da pulsiranje izvire iz reda klupa sa njene leve strane. Bilo je to oštro čegrtanje, poput zvonjave telefona, ali kameno i tvrdo. Čvrsto je stegla pištolj i krenula niz red klupa. Zvuk je postao glasniji. Čuo se. Prestajao. Vibracija koja se ponavljala. Približavajući se kraju reda, shvatila je da zvuk dopire sa poda tik iza reda klupa. Dok je napredovala sa pištoljem u ispruženoj desnoj ruci, shvatila je da je takođe držala nešto i u levoj ruci - svoj mobilni telefon. U panici je zaboravila da ga napolju upotrebi i pozove komandanta... da uključi nečujnu vibraciju njegovog telefona kao upozorenje. Vitorija je prinela telefon uhu. I dalje je zvonio. Komandant joj nije odgovarao. Iznenada je, u rastućem užasu, Vitorija naslutila staje stvaralo zvuk. Zakoračila je napred, drhteći.

Ćela crkva je propadala pod njenim nogama dok su joj oči prelazile preko beživotnog tela na podu. Ni kapi krvi. Bez vidljivih tragova nasilja. Bila je tu samo zastrašujuća slika komandantove glave... zavrnuće unazad, okrenute za 180 stepeni. Vitorija se borila sa slikama unakaženog tela svog oca.

Telefon na komandantovom pojasu je bio prislonjen na pod, vibrirajući o hladan mermer. Vitorija je prekinula vezu i zvonjava je prestala. U nastaloj tišini, Vitorija je čula novi zvuk. Disanje u tami tačno iza nje.

Počela je da se okreće sa podignutim pištoljem, ali je znala daje zakašnila. Laserski zrak vreline je projurio od njenog potiljka do stopala kada se ubičin lakat sudario sa njenim vratom.

"Sad si moja", reče glas.

Tada sve prekri tama.

Na drugoj strani svetišta, na levom bočnom zidu, Lengdon je balansirao na klupi i uspinjao se uz zid, pokušavajući da dohvati klin. Kabl je još uvek bio na dva metra iznad njegove glave. Klinovi poput ovog su bili uobičajeni u crkvama i postavljeni su visoko na zid da ih niko ne bi dirao. Lengdon je znao da su sveštenici koristili drvene merdevine zvane *piudli* da bi došli do klinova. Ubica je očigledno upotrebio crkvene merdevine da bi podigao svoju žrtvu. *Pa gde su dođavola merdevine sada!* Lengdon je pogledao nadole, pretražujući pod oko sebe. Kao kroz maglu se sećao daje ovde negde video merdevine. *Ali gde?* Trenutak kasnije je izgubio nadu. Shvatio je gde ih je video. Okrenuo se prema vatri koja je besnela. Baš tako, merdevine su ležale na vrhu hrpe, obavijene plamenom.

Obuzet očajanjem, Lengdon sa svog izdignutog položaja osmotri čitavu crkvu, tragajući za bilo čime što bi mu pomoglo da dohvati klin. Dok mu je pogled preletao preko crkve, obuzela gaje iznenadna strepnja.

Gde je Vitorija? Nestala je. Je li otišla po pomoć? Lengdon povika njeno ime, ali nije bilo odgovora. *I gde je Oliveti!*

Odozgo se začuo urlik bola i Lengdon shvati da je sve prekasno. Dok mu je pogled poleteo nagore prema žrtvi koja se polako pekla, Lengdon je mislio na samo jednu stvar. *Voda. Mnogo vode. Ugasila bi vatru. Ili bi bar smanjila plamenove.* "Treba mi vode, prokletstvo!" povikao je naglas.

"To je sledeće", zarezao glas iz zadnjeg dela crkve.

Lengdon se okrenu, zamalo ne padnuvši sa klupe.

Pravo prema njemu se duž bočnog prolaza kretalo mračno čovekoliko čudovište. Oči su mu bile crne čak i na svetlosti vatre. Lengdon prepozna pištolj u njegovim rukama. Bio je u njegovom džepu od kaputa... onaj koji je Vitorija nosila kada su ušli.

Iznenadni nalet panike obuze Lengdona. Strahovi su se mešali. Prva pomisao mu je bila vezana za Vitoriju. Šta joj je ova životinja uradila? Je li povređena? Ili još *gore*? U istom trenutku, Lengdon shvati da čovek iznad njihovih glava vrišti glasnije. Kardinal će umreti. Pomoći mu nije bilo. Tada se, kada je hašašin uperio pištolj u njegove grudi, Lengdonova panika okrenula prema unutra i reagovao je instinktivno pred pucnjem. Bacajući se u stranu, Lengdon polete glavom napred preko mora crkvenih klupa.

Kada je pao na klupu, udario je snažnije nego stoje mislio, istog trenutka se otkotrljavši na pod. Mermer je ublažio njegov pad sa milošću hladnog čelika. Koraci su mu se približavali zdesna. Lengdon se okrenu prema prednjem delu crkve i pokuša da spase sopstveni život provlačeći se između klupa.

Visoko iznad poda kapele, kardinal Gidera je proživljavao poslednje stravične trenutke. Kada je pogledao niz svoje golo telo, video je kako se koža na njegovim nogama prekriva plikovima i guli. *U paklu sam*, rekao je sebi.

Bože, zašto si me napustio? Znao je da ovo mora biti pakao postoje žig na

svojim grudima posmatrao naopačke... a ipak, **nekom đavolskom** magijom, reč je u potpunosti imala smisla.

Treće glasanje. Bez pape.

U Sikstinskoj kapeli, kardinal Mortati se molio za čudo. *Pošalji nam kandidate!* Bilo je dosta odlaganja. Mortati bi razumeo da je nedostajao *je-dan* kandidat. Ali sva četvorica? To im nije ostavljalo nikakvog izbora. Pod ovakvim okolnostima, za dostizanje dvotrećinske većine bila im je potrebna božija pomoć.

Kada su reze na ulaznim vratima počele da se otvaraju, Mortati i čitav kolegijum kardinala su složno pogledali ka ulazu. Mortati je znao da je otpečaćivanje moglo da znači samo jednu stvar. Po zakonu, vrata od kapela su se mogla otpečatiti samo u slučaju nečije teške bolesti, ili da bi ušli kardinali koji su kasnili.

Preferiti dolaze!

Mortatijevo srce zaleprša u grudima. Konklava je spašena.

Ali kada su se vrata otvorila, uzdah koji je odjeknuo kroz kapelu nije bio uzdah olakšanja. Mortati je u neverici posmatrao čoveka koji je ulazio. Po prvi put u istoriji Vatikana, *camerlegno* je upravo prešao sveti prag konklave *nakon* što su vrata zapečaćena.

Sta mu pada na pamet!

Komornik je prišao oltaru i obratio se zanemeloj publici. "Sinjori", rekao je, "čekao sam što sam duže mogao. Imate pravo da znate šta se dešava."

Lengdon nije imao pojma kuda je krenuo. Jedini kompas mu je bio insinkt koji ga je vodio dalje od opasnosti. Laktovi i kolena su ga pekli dok se provlačio ispod klupa. Ipak je nastavio dalje. Glas u glavi mu je govorio da skrene levo. *Ako stigneš do glavne lađe, možeš pojuriti prema izlazu.* Znao je daje to nemoguće. *Glavna lađa je prepređena platnenim zidom!* Dok je njegov um tragao za rešenjem, Lengdon je slepo bauljao dalje. Koraci su mu se brzo približavali zdesna.

Kada se to desilo, Lengdon je bio potpuno nepripremljen. Pretpostavio je da ima bar još tri metra klupa do kraja. Pogrešio je. Zaklon nad njim je nestao bez upozorenja. Na trenutak se sledio, otkriven na podu prednjeg dela crkve. U udubljenju sleva, gargantuovska iz njegove perspektive, stajala je stvar zbog koje se našao ovde. Sasvim je zaboravio na nju. Berninijeva *Ekstaza sv. Tereze* se uzdizala poput nekakve pornografske mrtve prirode... svetica je ležala na leđima izvijenim u užitku, usta otvorenih u jecaju, a iznad nje, anđeo sa ispruženim vatrenim kopljem.

Metak je eksplodirao u drvetu iznad Lengdonove glave. Osetio je kako mu se telo podiže poput sprintera na startu. Gonjen samo adrenalinom i jedva svestan onoga što radi, iznenada je trčao, poguren, pognute glave, jureći udesno preko crkve. Dok su meci praštali iza njega, Lengdon ponovo polete, gubeći ravnotežu na mermernom podu pre nego što se srušio kraj izdignutog ulaza u nišu na zidu sa desne strane.

Tada ju je video. Nepomičnu u zadnjem delu crkve. *Vitorija!* Njene podvijene gole noge, ali Lengdon je nekako znao daje živa. Nije imao vremena da joj pomogne.

Ubica je tog trenutka obišao oko klupa na udaljenom levom kraju i neumoljivo krenuo prema njemu. Lengdon je u tom otkucaju srca znao da je sve gotovo. Ubica je podigao oružje i Lengdon je uradio jedino stoje mogao. Otkotrljao se preko visokog praga niše. Kada je tresnuo na pod sa druge strane, mermerni stubo vi balustrade su eksplodirali u kiši metaka.

Dok se povlačio dublje u polukružnu nišu, Lengdon se osećao poput životinje saterane u ćošak. Iz niše se pred njim uzdizao, ironično prikladno - usamljeni sarkofag. *Verovatno moj,* pomislio je Lengdon. Čak je i sam kovčeg odgovarao situaciji. Bio je to *scatola* - mali, neukrašeni mermerni sanduk. Sahrana o državnom trošku. Kovčeg je bio izdignut iznad poda pomoću dva mermerna bloka i Lengdon je zavirio u prostor ispod njega, pitajući se da li bi mogao da se zavuče.

Iza njega su odjekivali koraci.

Nemajući drugog izlaza, Lengdon se priljubi uz pod i otpuza do sanduka. Zgrabio je dva mermerna podupirača, po jedan svakom rukom i povukao poput plivača prsnim stilom, uvlačeći se u otvor ispod grobnice. Pištolj je opalio.

Grmljavinu pištolja je pratio osećaj koji Lengdon nije iskusio nikada u životu... metak je proleteo tik pokraj njegove kože. Vazduhom je prošao siktaj poput udarca biča i metak gaje promašio, eksplodiravši u mermeru u oblaku prašine. Dok mu je srce tuklo, Lengdon se podvukao pod kovčeg. Batrgajući se po mermernom podu, uspeo je da se provuče ispod sanduka i izađe sa druge strane.

Šlepa ulica.

Lengdon se sada našao licem u lice sa zadnjim zidom niše. Nije uopšte sumnjao u to da će ovaj malecni prostor iza grobnice postati njegov grob. / *to uskoro*, shvatio je kada je ugledao cev pištolja kako se pojavljuje u otvoru ispod sarkofaga. Hašašin je držao oružje paralelno sa podom, nišaneći tačno u Lengdonove grudi.

Nije mogao promašiti.

Lengdon oseti kako poslednje zrnce nagona za preživljavanjem preuzima kontrolu nad njim. Prevrnuo se na stomak, ležeći paralelno sa kovčegom. Lica okrenutog prema dole, upro je rukama o pod a posekotina iz arhiva se otvorila u blesku bola. Odgurnuo se, ignorišući bol. Gurajući telo nagore, Lengdon se podigao sa poda u trenutku kada je pištolj opalio. Osetio je udarni talas metaka dok su zujali ispod njega i komadali poroznu travertinu²⁰ iza njega. Zatvorivši oči i boreći se protiv iscrpljenosti, Lengdon se molio da grmljavina prestane.

A onda se to i desilo.

Riku paljbe zameni hladni škljocaj prazne komore.

Lengdon polako otvori oči, kao da se boji da će njegovi kapci podići buku. Boreći se sa drhtavicom i bolom, ostao je u tom položaju, izvijen poput mačke. Nije se usuđivao ni da diše. Ušiju zaglušenih pucnjavom, osluškivao je u potrazi za nekakvim nagoveštajem da je ubica otišao. Tišina. Pomislio je na Vitoriju i žudeo da joj pomogne.

Zvuk koji se prolomio je bio zaglušujuć. Jedva ljudski. Grleni krik naprezanja.

Sarkofag iznad Lengdonove glave se naglo iskrivio u stranu. Lengdon se srušio na pod, dok su se stotine kilograma tereta naginjale prema njemu. Gravitacija je nadjačala trenje i poklopac je prvi popustio, skliznuvši sa grobnice i razbivši se o pod kraj njega. Zatim je krenuo sanduk koji se skotrljao sa svojih podupirača i prevrnuo naopačke na Lengdona.

²⁰ Vislii kreCn.jükkii koiisóoiiii u lialiji kao građevinski materijal (prim. picv).

Dok se kovčeg prevrtao, Lengdon je znao da će biti zarobljen u šupljini ispod njega, ili smravljen jednom od ivica. Uvlačeći noge i glavu, Lengdon skupi telo i priljubi ruke uz sebe. Tada je zatvorio oči i sačekao bolni tresak. Kada se desio, čitav pod je zaigrao. Gornja ivica je pala na samo nekoliko milimetara od njegove glave i zubi su mu se zatresli u vilici. Njegova desna ruka, za koju je Lengdon bio siguran da će biti zdrobljena, nekim čudom je ostala netaknuta. Otvorio je oči i ugledao tračak svetla. Desna ivica kovčega nije pala skroz na pod, već je i dalje delimično ležala na podupiračima. Međutim, kada je pogledao iznad glave, Lengdon se bukvalno našao licem u lice sa smrću.

Prvobitni stanar grobnice je visio iznad njega, zalepivši se, kao što se to obično dešava s telima u raspadanju, za dno kovčega. Kostur je na trenutak lebdeo, poput opreznog ljubavnika, a zatim je uz lepljivo krckanje podlegao sili zemljine teže i pao. Leš je poleteo u Lengdonov zagrljaj zatrpavajući mu oči i usta trulim kostima i prašinom.

Pre nego što je Lengdon stigao da reaguje, kroz otvor ispod kovčega je progizala ruka i naslepo se probila pored lesa poput gladnog pitona. Napipavala je dok nije pronašla Lengdonov vrat i stisnula ga. Lengdon pokuša da se bori protiv gvozdene pesnice koja je sada stezala njegov dušnik, ali mu je levi rukav bio priklješten ispod ivice sanduka. Samo jedna ruka mu je bila slobodna i vojevao je izgubljenju bitku.

Lengdon skupi noge na ono malo slobodnog prostora što je imao, stopalima napipavajući dno sanduka iznad sebe. Pronašao gaje. Zgrčio se i upro nogama. Tada je, dok je ruka oko njegovog vrata stiskala jače, Lengdon zatvorio oči i odapeo noge poput opruge. Kovčeg se pomerio, jedva ali dovoljno.

Sarkofag je skliznuo sa podupirača uz sirovu škripu i pao na pod. Ivica kovčega se zabila u ubičinu ruku i začuo se prigušeni jauk. Ruka je pustila Lengdonov vrat, uvijajući se i trzajući u tami. Kada je ubica konačno oslobodio ruku, sanduk je pao na glatki mermerni pod uz konačan tresak.

Potpuni mrak. Ponovo.

I tišina.

Nije se čulo frustrirano lupanje po prevrnutom sarkofagu. Nije bilo pokušaja da se prodre unutra. Ničeg. Dok je Lengdon ležao usred hrpe kostiju i pokušavao da se izbori sa tamom koja gaje okruživala, misli su mu se okrenule ka njoj.

Vitorija Jesi li živa?

Daje Lengdon znao za istinu - užas u kome će se Vitorija uskoro probuditi - za njeno dobro bi poželeo daje mrtva.

94

Sedeći među svojim zapanjenim kolegama u Sikstinskoj kapeli, Mortati je pokušavao da shvati ono stoje čuo. Pred njim je komornik, osvetljen samo svetlošću sveca, upravo ispričao priču toliko prepunu mržnje i izdajstva da je Mortati shvatio daje počeo da drhti. Komornik je pričao o kidnapovanim kardinalima, žigosanim kardinalima, *ubijenim* kardinalima. Pričao je o drevnim iluminatima - imenu koje je na površinu izvuklo zaboravljene strahove - i o njihovom ponovnom pojavljivanju i zavetu osвете nad crkvom. Sa bolom u glasu, komornik je pričao o pokojnom papi... žrtvi iluminatske zavere. I konačno, glasom jedva glasnijim od šapata, pričao je o smrtonosnoj novoj tehnologiji, antimateriji, koja je pretila da za manje od dva sata uništi Vatikan.

Kada je završio, činilo se daje sam đavo isisao vazduh iz sobe. Niko nije mogao da se pomeri. Komornikove reci su prožimale tamu.

Jedini zvuk koji je Mortati čuo bilo je anomalijsko zujanje televizijske kamere u pozadini - elektronskog prisustva koje nijedna konklava u istoriji nije morala da istrpi - ali prisustva na kojem je komornik insistirao. Na potpunu preneraženost kardinala, komornik je ušao u Sikstinsku kapelu sa dva izveštača BBC-ja, muškarcem i ženom - i objavio da će oni *uživo* prenositi u svet njegovu svečanu izjavu.

Sada je komornik istupio, govoreći direktno u kameru. "Iluminatima", rekao je, dok mu je glas postajao dublji, "i ljudima od nauke, imam da kažem ovo." Oklevao je. "Dobili ste rat."

Tišina se sada proširila do najdaljih kutaka kapele. Mortati je mogao da čuje očajničke otkucaje sopstvenog srca.

"Zupčanici se okreću već dugo vremena", rekao je komornik. "Vaša pobjeda je bila neizbežna. Nikada to nije izgledalo tako očigledno kao u ovom trenutku. Nauka je novi Bog."

Sta on to govori! pomislio je Mortati. *Je li poludeo? Čitav svet sluša ovo!*

"Medicina, elektronske komunikacije, svemirska putovanja, genetska manipulacija... to su čuda o kojima sada pričamo svojoj deci. To su čuda koja nudimo kao dokaz da će nam nauka dati odgovore. Prastare priče o bezgrešnim začecima, gorućim žbunovima i hodaњу po vodi više nisu važne. Bog je postao suvišan. Nauka je dobila bitku. Priznajemo vam to."

Kapelom je prošao šapat zbunjenosti i čuđenja.

"Ali pobjeda nauke", dodao je komornik, a glas mu je postao napetiji,

"nas je koštala sve. I koštala nas je skupo."

Tišina.

"Nauka nas je možda izdigla iz bede bolesti i teških poslova i snabdela nas nizom naprava za našu zabavu i udobnost, ali nas je ostavila u svetu bez čuda. Zalasci sunca su svedeni na talasne dužine i frekvencije. Kompleksnosti univerzuma su samlevene u matematičke jednačine. Čak i naše samopoštovanje kao ljudskih bića je uništeno. Nauka tvrdi da su planeta Zemlja i njeni stanovnici beznačajna tačka u velikom planu. Kosmička nezgoda." Zastao je. "Čak i tehnologija koja obećava da će nas ujediniti, u stvari nas deli. Svako od nas je danas elektronski povezan sa svetom, a ipak se osećamo usamljeno. Bombardovani smo nasiljem, podelama, neslogom i izdajstvi- ma. Skeptičnost je postala vrlina. Cinizam i zahtevanje dokaza su postali prosvetljena misao. Da li je ikakvo čudo što se ljudska bića danas osećaju depresivnije i poraženije nego što su u bilo kojem drugom periodu ljudske istorije? Da li je nauci *išta* sveto? Nauka traga za odgovorima sekući nerođene fetuse. Nauka čak sebi daje za pravo da preuređuje naš sopstveni DNK. Rastura božiji svet u sve manje i manje komade u potrazi za značenjem... i sve što nalazi su nova pitanja."

Mortati je zadivljeno posmatrao. Komornik je sada delovao skoro hipnotički. U svojim pokretima i glasuje posedovao fizičku snagu koju Mortati nikada nije video za vatikanskim oltarom. Glas mu je bio prožet ubedenjem i tugom.

"Stoletni rat između nauke i religije je završen", rekao je komornik. "Pobedili ste. Ali niste pobedili pošteno. Niste pobedili dajući odgovore. Pobe- dili ste tako što ste toliko radikalno preorijentisali naše društvo, da su istine koje smo nekada smatrali putokazima postale neprimenljive. Religija ne može da održi korak. Naučni razvoj je eksponencijalan. Hrani se sobom poput virusa. Svako novo otkriće otvara vrata novim otkrićima. Čovečanstvu su bile potrebne hiljade godina da napreduje od točka do automobila. Ali samo decenije od automobila do kosmosa. Danas naučni progres merimo nedelja- ma. Otimamo se kontroli. Jaz između nas postaje sve dublji i, kako religija zaostaje, ljudi zapadaju u duhovnu prazninu. Čeznemo za smislom. I verujte mi da *stvarno* čeznemo. Vidimo leteće tanjire, upuštamo se u kanalisanje, prizivanje duhova, vantelesna iskustva, mentalna putovanja - sve ove eks- centrične ideje imaju naučnu podlogu, ali su bestidno iracionalne. One pred- stavljaju očajnički poziv u pomoć moderne duše, usamljene i izmučene, osakaćene sopstvenim prosvetljenjem i svojom nesposobnošću da prihvati smisao u bilo čemu što nije povezano sa tehnologijom."

Mortati je osećao kako se naginje napred u svojoj stolici. On i ostali kar- dinali i ljudi širom sveta su gutali svaku sveštenikovu reč. Komornik je govorio bez retoričkih ukrasa ili gorčine. Nije spominjao Sveto pismo ni Isusa Hrista. Koristio je savremene termine, neukrašene i čiste. Iako su reci zvučale kao da potiču od samog Boga, one su bile izgovorene modernim jezikom... **koji je prenosio drevnu poruku. U loin trenutku, Mortati je video**

jedan od razloga zašto je pokojni papa toliko voleo ovog mladića. U svetu apatije, cinizma i veličanja tehnologije, ljudi poput komornika, realisti koji su umeli da se obrate našoj duši onako kako je to ovaj čovek upravo učinio, bili su jedina nada crkve.

Komornik je sada govorio mnogo energičnije. "Kažete da će nas nauka spasti. Ja kažem da nas je nauka uništila. Još od Galilejevih dana, crkva je pokušavala da uspori neumoljivi marš nauke, ponekad na pogrešne načine, ali uvek sa najboljom namerom. Čak i tako, iskušenje je preveliko da bi čovek odoleo. Molimo vas da pogledate oko sebe. Nauka nije ispunila svoja obećanja. Obećanja efikasnosti i jednostavnosti nisu donela ništa sem zaagađenja i haosa. Postali smo slomljena i sluđena vrsta... koja se kreće putem uništenja,"

Komornik je napravio dugu pauzu da bi se zatim zagledao u kameru.

"Kakav je nauka Bog? Kakav je Bog koji ljudima nudi moć ali nikakve moralne okvire koji bi im govorili kako da koriste tu moć? Kakav je to Bog koji detetu daje *vatru* ali ne upozorava dete na njene opasnosti? Jezik nauke ne daje putokaze o dobru i zlu. Naučni udžbenici nam govore kako da izazovemo nuklearnu reakciju, a ipak ne sadrže poglavlje koje nas pita je li to dobra ili loša ideja.

Nauci ću feći ovo. Crkva je umorna. Iscrpljeni smo od pokušaja da budemo vaš putokaz. Sredstva su nam presušila u našoj kampanji da budemo glas ravnoteže, dok vi slepo jurišate u svom pohodu za manjim čipovima i većim profitom. Ne pitamo vas zašto ne kontrolišete sebe, već kako biste uopšte i mogli? Vaš svet se kreće toliko brzo da bi vas, ako biste i na trenutak zastali da razmislite o posledicama svojih dela, neko drugi i efikasniji prešišao i ostavio za sobom. Zato se ne zaustavljate. Stvarate oružja za masovno uništenje, a papa je taj koji putuje po svetu i apeluje na državnike da se suzdržavaju. Klonirate živa bića, ali crkva je ta koja nas podseća na moralne posledice naših dela. Ohrabrujete ljude da se povezuju telefonima, video-ekranima i kompjuterima, ali crkva je ta koja otvara svoja vrata i podseća nas da komuniciramo lično kao što smo i stvoreni da činimo. Čak i ubijate nerođene bebe u ime istraživanja koja će spasiti živote. Ponovo je crkva ta koja ukazuje na greške u ovakvom načinu razmišljanja.

I sve vreme tvrdite da je crkva zatucana. Ali ko je više zatucan? Čovek koji ne ume da definiše munju, ili čovek koji ne poštuje njenu strašnu moć? Ova crkva vam pruža ruku. Pruža ruku svima. A ipak, što više vam se približavamo, sve nas više odbacujete. Pokažite nam *dokaz* da Bog postoji, kažete vi. Ja vam odgovaram da pogledate kroz svoje teleskope prema nebesima i da mi kažete kako je moguće da Bog *ne* postoji!" Komornikove oči su se ispunile suzama. "Pitate me kako Bog izgleda. Ja pitam vas odakle dolazi to pitanje? Odgovor je isti. Zar ne vidite Boga u svojoj nauci? Kako vam može promaći! Tvrдите daje čak i najmanja promena u gravitacionoj sili ili

težini atoma mogla pretvoriti naš univerzum u beživotnu maglu, umesto u ovo veličanstveno more nebeskih tela, a ipak ne vidite božju ruku u *ovome*? Je li stvarno toliko lakše da verujete da smo jednostavno izvukli pravu kartu iz špila od milijardu? Jesmo li toliko duhovno osiromašili da ćemo pre poverovati u matematičku nemogućnost, nego u silu veću od nas samih?

"Bilo da verujete u Boga ili ne", rekao je komornik odlučnim glasom, "morate poverovati u ovo. Kada mi kao vrsta napustimo veru u silu veću od nas, napuštamo i svoje osećanje odgovornosti. Vera... *sve* vere... su priznanje da postoji nešto što ne možemo razumeti, nešto čemu odgovaramo... Sa verom smo odgovorni jedni drugima, sebi i višoj istini. Religija nije savršena, ali samo zato što *čovjek* nije savršen. Kada bi spoljni svet video ovu crkvu onako kako je ja vidim... kada bi video dalje od rituala i ovih zidova... video bi savremeno čudo... bratstvo nesavršenih, jednostavnih duša koje samo žele da budu glas saosećajnosti u svetu koji se otima kontroli."

Komornik je pokazao prema kolegijumu kardinala i BBC-jeva kamer-manka gaje instinktivno pratila, hvatajući ih u kadar.

"Jesmo li suvišni?" upitao je komornik. "Jesu li ovi ljudi dinosauri? Jesam li ja to? Je li svetu stvarno potreban glas koji se zauzima za siromašne, slabe, potlačene, za nerođenu decu? Jesu li nam stvarno potrebne duše poput ovih koje, iako nesavršene, provode svoje živote preklinjući svakog od nas da čita putokaze moralnosti i ne zaluta na svom putu?"

Mortati je sada shvatio daje komornik, svesno ili ne, načinio briljantan potez. Pokazujući kardinala, on je personalizovao crkvu. Vatikan više nije bio gomila zgrada, bili su to *ljudi* - ljudi poput komornika, koji su proveli svoje živote u službi dobrote.

"Večeras stojimo na ivici", reče komornik. "Niko od nas ne može dozvoliti sebi da bude ravnodušan. Bilo da vidite ovo zlo kao Satanu, korupciju ili nemoralnost... mračne sile su žive i rastu svaki dan. Nemojte ih ignorisati."

Komornik je spustio glas do šapata i kamera ga je uhvatila u krupnom planu. "Ove sile, iako moćne, nisu nepobedive. Dobrota može nadvladati. Slušajte svoja srca. Slušajte Boga. Zajedno možemo uzmaci od ovog ponora."

Mortati je sada razumeo. Ovo je bio razlog. Konklava je bila prekinuta, ali ovo je bio jedini način. Bio je to dramatičan i očajnički poziv u pomoć. Komornik se sada obraćao i svojim neprijateljima i prijateljima. Preklinjao je bio koga, saveznika ili protivnika, da ugleda svetlost i zaustavi ovo ludilo. Sigurno će neko koje slušao shvatiti suludost ove zavere i predati se.

Komornik je kleknuo pred oltarom. "Molite se sa mnom."

Kolegijum kardinala je pao na kolena i pridružio mu se u molitvi. Naposlju, na Trgu sv. Petra i širom planete... ošamućeni svet je kleknuo s njima.

93

Hašašin je položio svoj onesveščeni plen u zadnji deo kombija i odvojio trenutak da se nadivi njenom ispruženom telu. Nije bila toliko lepa kao žene koje je kupovao, ali je imala životinjsku snagu koja gaje uzbuđivala. Telo joj je bilo blistavo, orošeno znojem. Mirisala je na mošus.

Dok je hašašin stajao i uživao u svojoj nagradi, trudio se da ignoriše bol u ruci. Modrica od palog sarkofaga, iako bolna, bila je beznačajna... i vredelaje nadoknade koja je ležala pred njim. Utešio se saznanjem daje Amerikanac koji mu je to uradio najverovatnije mrtav.

Posmatrajući svoju onesposobljenu zarobljenicu, hašašin je zamišljao ono što gaje čekalo. Prešao je dlanom ispod njene košulje. Grudi su joj delovale savršeno ispod grudnjaka. *Da*, nasmešio se. *Ti si bila vredna svega toga.*

Boreći se sa žudnjom daje uzme baš ovde, zatvorio je vrata i odvezao se u noć.

Nije bilo potrebe da obaveštava štampu o *ovom* ubistvu... vatra će uraditi to umesto njega.

Silvija je u CERN-u sedela šokirana komornikovim obraćanjem. Nikada ranije se nije toliko ponosila što je katolik i toliko stidela što radi u CERN-u. Dok je napuštala krilo za rekreaciju, raspoloženje u svakoj sali je bilo tmurno. Kada se vratila u Kolerovu kancelariju, svih sedam telefonskih linija su zvonile. Raspitivanja medija nikad nisu preusmeravana u Kolerovu kancelariju, pa su pozivi mogli značiti samo jednu stvar.

Geld. Finansijski pozivi.

Tehnologija antimaterije je već imala prve kupce.

U Vatikanu, Ginter Glik je osećao da lebdi dok je sa komornikom izlazio iz Sikstinske kapele. Glik i Mekri su upravo preneli živi izveštaj decenije. I to kakav prenos. Komornik je bio opčinjavajući.

Komornik se u hodniku obratio Gliku i Činiti. "Zamolio sam švajcarsku gardu da načini fotografije za vas - fotografije žigosanih kardinala kao i Njegove pokojne svetosti. Moram vas upozoriti da prizori nisu prijatni. Grozne opekotine. Pocrneli jezici. Ali želeo bi da ih emitujete u svet."

Glik je pomislio kako u Vatikanu mora daje stalno Božić. *On želi da emitujemo ekskluzivnu fotografiju mrtvog pape?* "Jeste li sigurni?" pitao je Glik, trudeći se da prikrije uzbuđenje u svom glasu.

Komornik klimnu glavom. "Od švajcarske garde ćete takođe preuzeti živi prenos odbrojavanja kanistera sa antimaterijom,"

Glik je samo zurio. *Božić. Božić. Božić!*

"Iluminati će uskoro otkriti", rekao je komornik, "da su žestoko precenili svojekarte."

Gušćea tama se vratila, poput glavne teme u nekakvoj demonskoj simfoniji. *Bez svetla. Bez vazduha. Bez izlaza.*

Lengdon je ležao zarobljen ispod prevrnutog sarkofaga i osećao kako se opasno približava ivici razuma. Pokušavajući da usmeri misli bilo kuda sem prema sputavajućem prostoru oko sebe, Lengdon je navodio svoj um na nekakav logički proces... matematiku, muziku, bilo šta. Ali nije bilo mesta za umirujuće misli. *Ne mogu da se pomerim! Ne mogu da dišem!*

Na svu sreću, prikliješteni rukav njegovog sakoja se izvukao kada je sanduk pao i Lengdonu su obe ruke bile slobodne. Pa čak i tako, dok je gurao tavanicu svoje malecne ćelije, shvatio je daje nepomična. Začudo, poželeo je da mu je rukav još uvek zarobljen. *Bar bi postojala pukotina koja bi propuštala vazduh.*

Dok je Lengdon pokušavao da pomeri sanduk, rukav mu se povukao otkrivši bleđi sjaj starog prijatelja. Miki. Zelenkasto nacrtano lice sada kao da mu se rugalo.

Lengdon je zurio u tamu tragajući za bilo kakvim drugim tračkom svetla, ali ivica kovčega je bila čvrsto priljubljena uz pod. Prokleti italijanski perfekcionista, psovao je, ugrožen istom umetničkom izuzetnošću koju je učio studente da cene... besprekorne ivice, nepogrešive paralele i naravno, korišćenje samo najglatkijeg i najpostojanijeg *carrara* mermera.

Preciznost može gušiti.

"Podigni prokletu stvar", rekao je naglas, pritiskajući jače kroz zbrku kostiju. Sanduk se jedva pomerio. Ponovio je upro, stežući vilicu. Sanduk je bio težak poput stene, ali se ovog puta podigao pola centimetra. Okružio gaje slabašan sjaj svetla, a zatim je kovčeg tresnuo dole. Lengdon je zadihano ležao u tami. Pokušao je da upotrebi noge da ga podigne kao što je i ranije učinio, ali sarkofag je sada pao pravo na pod i nije čak bilo mesta ni da ispravi kolena.

Dok gaje obuzimala klaustrofobična panika, Lengdon je bio preplavljen slikama sarkofaga koji se skupljao oko njega. Stegnut u zagrljaju delirijuma, borio se protiv iluzije svakom logičkom trunčicom svog intelekta.

"Sarkofag", rekao je naglas, uz svu akademsku sterilnost koju je mogao sakupiti. Ali čak i erudicija mu je danas bila neprijatelj. *Sarkofag potiče od*

grčkog "sarx" što znači "meso" i "phagein", što znači "jesti". Zarobljen sam u kutiji bukvalno napravljenoj da "jede meso".

Slike mesa oglodanog sa kostiju su samo poslužile kao sumorno podsećanje na to da je Lengdon prekriven ljudskim ostacima. Ta pomisao je izazvala mučninu i jezu. Ali mu je takođe dala ideju.

Slepo napipavajući rukom po kovčegu, Lengdon je pronašao krhotinu kosti. Rebro možda? Nije važno. Bila mu je potrebna poluga. Ako bude mogao da podigne sanduk, makar samo malo, i da zaglavi parče kosti ispod ivice, tada bi možda vazduh mogao da...

Nagnuvši se u stranu i zaglavivši oštar kraj kosti u pukotinu između poda i kovčega, Lengdon je podigao drugu ruku i upro naviše. Sanduk se nije ni pomerio. Ni najmanje. Pokušao je ponovo. Na trenutak je malčice zadržtao, ali to je bilo sve.

Smrad truleži i nedostatak kiseonika su mu crpli snagu i Lengdon je shvatio da ima vremena za samo još jedan pokušaj. Takođe je shvatio da će mu biti potrebne obe ruke.

Menjajući taktiku, stavio je zašiljeni kraj kosti uz pukotinu i pomerio se tako daje naslonio rame na kost, pritiskajući je svojom težinom. Podigao je obe ruke uvis, trudeći se da ne pomeri kost. Dok je skućena ćelija počinjala da ga guši, osetio je nalet udvostručene panike. Bio je zarobljen bez vazduha po drugi put u istom danu. Kriknuvši glasno, Lengdon je upro uvis jednim eksplozivnim pokretom. Sanduk se podigao sa poda samo na trenutak. Ali to je bilo dovoljno. Parče kosti koje je pritiskao ramenom je skliznuo u proširenu pukotinu. Kada je sanduk ponovo pao, kost je pukla na komadiće. Ali ovoga puta, Lengdon je video daje kovčeg izdignut. Ispod ivice se video tanki zrak svetlosti.

Lengdon je kolabirao od iscrpljenosti. Čekao je, nadajući se da će osećanje gušenja u njegovom grlu prestati. Ali kako su sekunde prolazile, samo se pogoršavalo. Vazduh koji je prolazio kroz pukotinu nije bio dovoljan. Lengdon se pitao da li će ga održati u životu. I ako hoće, koliko dugo? Ako se onesvesti, ko će uopšte znati daje ovde?

Ruku teških poput olova, Lengdon je ponovo pogledao na sat: 10:12.

Boreći se sa drhtavim prstima, začepkao je oko sata i načinio svoj poslednji potez. Okrenuo je jedan od malecni brojčanika i pritisnuo dugme.

Dok mu je svest bleдела i zidovi se zbijali bliže, Lengdona su obuzeli stari strahovi. Kao i uvek, pokušao je da zamisli da se nalazi na nepreglednoj poljani. Međutim, slika koju je dozvao nije bila od pomoći. Noćna mora koja gaje proganjala od mladosti vratila se u punoj snazi...

Cveće je ovde kao na slikama, pomislilo je dete, smejući se dok je trčalo preko livade. Poželeo je da su i njegovi roditelji pošli sa njim. Ali roditelji su bili zauzeti postavljanjem šatora.